

**STUDIES UIT DE REGISTRATIE VAN BEROEPEN IN DE EERSTELIJNSGEZOND-
HEIDSZORG**

PAS AFGESTUDEERDE FYSIOTHERAPEUTEN OP ZOEK NAAR EEN BAAN?

Een onderzoek naar het wel en wee van in 1985 en 1986 afgestudeerde
fysiotherapeuten op de arbeidsmarkt

F. van Dam
L. Hingstman
Oktober 1988

 NIVEL
bibliotheek
drieharingstraat 6
postbus 1568
3500 bn utrecht
telefoon: 030 319946

Nederlands instituut voor onderzoek van de eerstelijnsgezondheids-
zorg NIVEL - Postbus 1568 - 3500 BN UTRECHT - telefoon: 030-319946

Rapporten in de serie 'Studies uit de registratie van beroepen in de eerstelijnsgezondheidszorg' doen verslag van onderzoek naar opbouw, spreiding en dichtheid van verschillende beroepsbeoefenaren binnen de eerstelijnsgezondheidszorg. Daarnaast is er een publikatiereeks 'Cijfers uit de registratie van beroepen in de eerstelijnsgezondheidszorg' waarin jaarlijks de meest recente gegevens worden gepubliceerd uit het NIVEL-registratiesysteem van beroepsbeoefenaren in de eerstelijnsgezondheidszorg.

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Dam, F. van

Pas afgestudeerde fysiotherapeuten op zoek naar een baan? : een onderzoek naar het wel en wee van in 1985 en 1986 afgestudeerde fysiotherapeuten op de arbeidsmarkt / F. van Dam, L. Hingstman. - Utrecht : Nederlands instituut voor onderzoek van de eerstelijnsgezondheidszorg NIVEL. - (Studies uit de registratie van beroepen in de eerstelijnsgezondheidszorg)

ISBN 90-6905-080-3

SISO 612.3 UDC 331.5:615.8-051+(615.8-051:364.4+614.2)

Trefw.: arbeidsmarkt ; fysiotherapeuten / fysiotherapeuten ; eerstelijnsgezondheidszorg ; onderzoek.

Research-assistentie: M. Boschman

Typewerk : M. van Geelkerken-van Wijk

Lay-out : M. Cornelius

1. INLEIDING	1
2. ONTWIKKELINGEN BINNEN DE BEROEPSGROEP FYSIOTHERAPEUTEN	3
2.1. Aanbod van fysiotherapeuten	3
2.2. Conclusie	9
3. OPZET VAN HET ONDERZOEK	11
3.1. Onderzoeksopzet	11
3.2. Materiaalverzameling	12
3.3. Non-respons analyse	13
4. OMVANG EN SAMENSTELLING VAN DE IN 1985 EN 1986 AFGESTUDEERDE FYSIOTHERAPEUTEN	16
4.1. Algemene kenmerken	16
4.2. Aard en omvang van de werkzaamheden	18
4.3. Na- en bijscholing onder pas afgestudeerde fysiotherapeuten	23
4.4. Conclusie	26
5. WERKZAAMHEDEN VAN PAS AFGESTUDEERDE FYSIOTHERAPEUTEN	28
5.1. Werkzaam in de eerste lijn	29
5.2. Werkzaam in de tweede lijn	33
5.3. Werkzaam in het buitenland	34
5.4. Overige werkzaamheden als fysiotherapeut	36
5.5. Wijze waarop men een baan heeft gevonden	37
5.6. Zoeken naar een andere functie	38
5.7. Conclusie	41
6. NIET WERKZAME PAS AFGESTUDEERDE FYSIOTHERAPEUTEN	43
6.1. Bezigheden of werkzaamheden	43
6.2. Op zoek naar een functie als fysiotherapeut	46
6.3. Conclusie	49
7. SAMENVATTING EN CONCLUSIES	51
LIJST VAN TABELLEN	53
LITERATUUR	57
BIJLAGE: DE ENQUÊTE	59

1. INLEIDING

"Een raming van het aantal beschikbare fysiotherapeuten is door het ontbreken van voldoende gegevens slechts bij benadering mogelijk" (Ministerie van WVC, 1986, p.48)

Bovengenoemde uitspraak maakt duidelijk dat er weinig gegevens bekend zijn over fysiotherapeuten nadat die de fysiotherapeutenopleiding hebben voltooid. Gegevens welke nodig zijn ter ondersteuning c.q. bepaling van het beleid van de beroepsorganisaties en van de overheid. Om deze leemte in kennis op te vullen is het NIVEL in 1987, in opdracht van het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, een onderzoek gestart naar het wel en wee van de afgestudeerden van de opleidingen fysiotherapie.

Daarnaast werden de verzamelde gegevens gebruikt als informatiebron ten behoeve van het registratiesysteem van werkzame fysiotherapeuten in de eerste lijn, een registratiesysteem dat sinds 1985 door het NIVEL wordt bijgehouden (Hingstman en Boon, 1986). Voor die registratie worden diverse bronnen aangeboord, waarbij ook de gegevens uit het onderzoek onder pas afgestudeerde fysiotherapeuten worden geraadpleegd.

In dit rapport wordt het onderzoek onder pas afgestudeerde fysiotherapeuten beschreven en worden de onderzoeksresultaten gepresenteerd. De volgende vragen staan daarbij centraal:

- Hoeveel fysiotherapeuten gaan na hun opleiding het beroep van fysiotherapeut uitoefenen en hoeveel tijd verloopt er tussen het afstuderen en het vinden van werk in de fysiotherapie?
- Zijn er verschillen in kenmerken (jaar van afstuderen en geslacht) tussen fysiotherapeuten die wel en die niet het beroep van fysiotherapeut zijn gaan uitoefenen?
- Wat zijn de bezigheden van fysiotherapeuten die niet als fysiotherapeut werkzaam zijn?
- Hoeveel werkzoekende fysiotherapeuten zijn er en welke voorkeuren hebben zij ten aanzien van functie, praktijkvorm en het aantal dagdelen dat men werkzaam wil zijn?

Voor de beantwoording van deze vragen is onderzoek gedaan onder alle fysiotherapeuten die in 1985 en 1986 van de opleiding zijn gekomen. Daarbij is onderzocht wat zij op peildatum 1 januari 1987 deden.

Alvorens op de resultaten in te gaan zal in hoofdstuk 2 eerst worden stilgestaan bij enkele ontwikkelingen binnen de beroepsgroep fysiotherapeuten voor zover die van belang zijn voor het onderzoek onder pas afgestudeerden. In hoofdstuk 3 wordt de opzet van het onderzoek besproken. De onderzoeksresultaten worden in de hoofdstukken 4, 5 en 6 gepresenteerd. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de omvang en samenstelling van de onderzochte groep pas afgestudeerden. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de werkzaamheden van de groep pas afgestudeerden. In hoofdstuk 6 worden gegevens gepresenteerd over fysiotherapeuten die op de peildatum niet als fysiotherapeut werkzaam zijn, waarbij onder andere gekeken wordt in hoeverre deze groep nog op zoek is naar werk binnen de fysiotherapie. In hoofdstuk 7 tenslotte worden de onderzoeksresultaten samengevat.

2. ONTWIKKELINGEN BINNEN DE BEROEPSGROEP FYSIOTHERAPEUTEN

Alvorens aandacht te besteden aan de onderzochte pas afgestudeerde fysiotherapeuten zal eerst worden stilgestaan bij een aantal ontwikkelingen binnen de beroepsgroep fysiotherapeuten die van invloed zijn op de positie van de pas afgestudeerden. We zullen daartoe aan de hand van cijfers inzicht geven in de ontwikkelingen op het gebied van het aanbod, waarbij onder andere ook wordt ingegaan op beleidsmaatregelen die direct of indirect van invloed zijn (geweest) op dit aanbod.

2.1. Aanbod van fysiotherapeuten

Over het aantal fysiotherapeuten in Nederland worden niet altijd eensluidende gegevens gepubliceerd. De Commissie Beroepskrachtenplanning Fysiotherapeuten van de Nationale Raad voor de Volksgezondheid heeft aan de hand van verschillend bronnenmateriaal getracht de meest nauwkeurige schatting te maken van het aantal arbeidsplaatsen voor respectievelijk werkzame en gediplomeerde fysiotherapeuten op drie peildata (zie tabel 1).

In de eerste plaats is te zien dat het totaal aantal gediplomeerde fysiotherapeuten over een periode van 10 jaar bijna verviervoudigd is. In 1973 telden we in Nederland in totaal 3.900 gediplomeerde fysiotherapeuten; in 1983 is dat opgelopen tot 15.400. Als we vervolgens bedenken dat ieder jaar circa 1.400 fysiotherapeuten van de opleiding komen dan schatten we dat het aantal gediplomeerden tot en met 1987 is opgelopen tot iets meer dan 20.000. Uit de tabel kunnen we verder aflezen dat de meerderheid (82%) van alle fysiotherapeuten die ooit een diploma fysiotherapie hebben gehad per 1983 werkzaam is. Het grootste deel daarvan werkt extramuraal. Vooral in die extramurale sector heeft de sterkste toename plaatsgevonden van het aantal arbeidsplaatsen. In 1973 werden er 2.100 (full-time) arbeidsplaatsen geteld; in 1983 is dat opgelopen tot 7.400. Ook na 1983 heeft deze groei zich doorgezet, zoals blijkt uit de meest recente gegevens uit het registratiesysteem van fysiotherapeuten in de eerste lijn van het NIVEL. Per 1 januari 1987 worden er in de eerste lijn circa 7.600 arbeidsplaatsen geteld. Ook in de intramurale sector is er sprake van een toename. Volgens de meest recente gegevens worden er per 1 januari 1986 circa 3.180 arbeidsplaatsen binnen de

Tabel 1: Ruwe schatting van het aantal arbeidsplaatsen fysiotherapeuten, respectievelijk werkzame en gediplomeerde fysiotherapeuten

	1973	1978	1983
A (Arbeitsplaatsen)			
- intramuraal	1.300	2.400	2.900
- extramuraal	2.100	3.900	7.400*
- overig (beleid onderwijs e.d.)	pm	100	200
Totaal	3.400	6.400	10.500
B (Personen)			
- werkzaam	3.800	7.300	12.700
- werkzoekend	pm	pm	1.200
- buitenland	50	200	1.000
- rustend	50	200	500
Totaal gediplomeerd	3.900	7.700	15.400

* Dit is het omgerekende aantal fysiotherapeuten op basis van een normatieve werkweek van 41 uur.

Bron: Nationale Raad voor de Volksgezondheid 1987, p.19

tweedelijnsfysiotherapie geteld (Ministerie van WVC, 1988). Deze 10.780 arbeidsplaatsen in de eerste en tweede lijn worden bezet door zo'n 12.600 fysiotherapeuten (respectievelijk 8.600 en 4.000). Zo'n 750 fysiotherapeuten zijn per 1 januari 1986 in overige sectoren werkzaam (Ministerie van WVC, 1988, p.84).

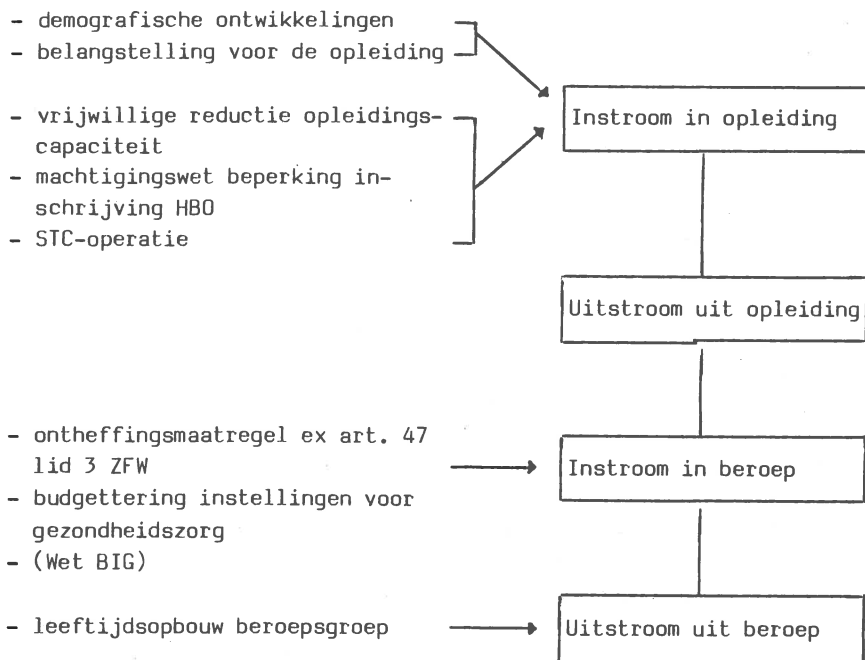
Voor bovengenoemde ontwikkelingen in het aanbod van fysiotherapeuten zijn een groot aantal factoren verantwoordelijk. Deze factoren kunnen in de volgende vier categorieën worden onderverdeeld:

- instroom in de opleiding voor het beroep van fysiotherapeut (aantal studenten fysiotherapie);
- uitstroom uit de opleiding (aantal gediplomeerden);
- instroom in het beroep (aantal nieuw werkzame fysiotherapeuten);
- uitstroom uit het beroep (aantal uitgetreden fysiotherapeuten).

Bovengenoemde groepen van factoren zullen we verder toelichten alsmede de daarbij behorende beleidsmaatregelen die in de loop der tijd

zijn of worden getroffen welke het aanbod sturen. In schema 1 wordt hiervan een overzicht gegeven.

Schema 1: Factoren van invloed op het aanbod van fysiotherapeuten

a. Instroom in de opleidingen

In tabel 2 zien we dat in de afgelopen zeven jaar het aantal eerstejaars-fysiotherapeuten schommelt tussen de 1.800 en 2.300. Vanaf 1980 tot 1982 constateren we een langzame daling van het aantal eerstejaars. Vanaf 1982 schommelt dit rond de 1.900. Verder zien we dat het aantal studenten fysiotherapie sinds het studiejaar 1980/1981 ieder jaar afneemt.

Met betrekking tot de instroom van eerstejaars-studenten wordt de komende jaren een daling verwacht als gevolg van de volgende factoren:

1. Een daling van het aantal HBO-studenten als gevolg van demografische ontwikkelingen.
2. Een verminderde belangstelling voor de opleiding fysiotherapie, als gevolg van de hoge werkloosheidscijfers onder fysiotherapeuten.

Tabel 2: Opleidingsgegevens (1980/81-1986/87)

	80/81*	81/82*	82/83*	83/84**	84/85**	85/86**	86/87**
Instroom nieuwe eerstejaars- fysiotherapie	2.300	2.287	1.956	1.826	1.881	1.950	1.844
Totaal studen- ten fysiothera- pie	8.362	8.360	8.088	7.665	7.518	7.309	6.970

Bron: * Nationale Raad voor de Volksgezondheid, 1987, p.21

** Ministerie van WVC, 1988, p.84

Daarnaast is en wordt er een aantal beleidsinstrumenten ontwikkeld ter regulering van de opleidingscapaciteit, die eveneens tot gevolg hebben dat de instroom wordt beperkt. In de eerste plaats is er met het oog op de overcapaciteit in het studiejaar 1984/85 tussen de opleidingen fysiotherapie een afspraak gemaakt om de opleidingscapaciteit op vrijwillige basis te reduceren. Alle opleidingsinstituten zouden in het studiejaar 1984/85 de instroom van eerstejaars met 25% verminderen (ten opzichte van het aantal eerstejaars in 1981/82). Uit tabel 2 kan worden afgeleid dat dit niet is gehaald. De feitelijke reductie bedroeg in 1984/85 bijna 15% en in 1985/86 is sprake van een reductie van 14%. Overigens zijn de gegevens hieromtrent niet eensluidend (vergelijk NRV, 1987, p.21 en Ministerie van WVC, 1988, p.84) .

Een tweede maatregel die van invloed kan zijn op de opleidingscapaciteit is de machtigingswet beperking inschrijving HBO die eind 1984 is gepubliceerd in het Staatsblad (Staatsblad 1984, nr.693). Op basis van arbeidsmarktoverwegingen kan via deze wet de instroom van eerstejaars-studenten worden beperkt. Tijdens het studiejaar 1987-1988 heeft de minister voor het eerst van deze wet gebruik gemaakt (nadat de vrijwillige instroombeperking van de opleidingen niet het gewenste effect heeft gehad), met als resultaat dat voor het huidige studiejaar (1988/89) maximaal 1.496 kandidaten tot de opleiding fysiotherapie zijn toegelaten.

In de derde plaats zijn er ontwikkelingen op het terrein van wetgeving en beleid met betrekking tot het hoger gezondheidszorgonderwijs. Een ontwikkeling die ongetwijfeld gevolgen zal hebben op de instroom is de STC-operatie (schaalvergroting, taakverdeling, con-

centratie). "Beperking van het aantal paramedische studierichtingen in het hoger beroepsonderwijs is noodzakelijk vanwege het aanzienlijk overschot aan paramedici." Dat schrijft de HBO-raad in het rapport Concentratie en vernieuwing in het hoger gezondheidszorgonderwijs (Staatscourant, 1987, no.184, p.3). De HBO-raad heeft geadviseerd het aantal opleidingen fysiotherapie terug te brengen van 16 naar 10. Deze maatregel wordt in het studiejaar 1989-1990 van kracht.

b. Uitstroom gediplomeerden uit de opleidingen

In tabel 3 zien we dat het aantal fysiotherapeuten dat jaarlijks van de opleiding komt schommelt tussen de 1200 en 1400. Vanaf het studiejaar 1981/82 is er sprake van een daling van het aantal afgestudeerden.

Tabel 3: Absoluut aantal afgestudeerde fysiotherapeuten per jaar vanaf 1980

1980/81	1981/1982	1982/1983	1983/1984	1984/1985
1.422	1.587	1.465	1.333	1.228

Bron: Ministerie van O&W

c. Instroom in het beroep

Over het aantal afgestudeerde fysiotherapeuten dat het beroep van fysiotherapeut gaat uitoefenen zijn tot op heden weinig gegevens bekend. We moeten hiervoor teruggrijpen op een onderzoek van de GHI in 1975. Uit dit onderzoek bleek dat 80,1% van alle afgestudeerde fysiotherapeuten het beroep van fysiotherapeut uitoefende. Voor de mannen was dit percentage 87,3% en voor vrouwen 75,3%.

Een indicatie dat de instroom in het beroep de laatste jaren niet erg hoog is blijkt uit gegevens van het registratiesysteem van fysiotherapeuten in de eerste lijn (Van Dam en Hingstman, 1987). In de loop van 1985 zijn slechts 473 fysiotherapeuten met werkzaamheden in de eerste lijn gestart. Daarnaast hebben 396 fysiotherapeuten de werkzaamheden neergelegd, waarmee het totaal aantal in de eerste lijn werkzame fysiotherapeuten in dat jaar slechts met 77 toenam. Over de instroom van fysiotherapeuten in de tweede lijn zijn geen gegevens bekend.

Uit bovengenoemde cijfers kan met enige voorzichtigheid worden afgeleid dat de jaarlijkse instroom niet hoog is; indien we vervolgens

bedenken dat er jaarlijks 1.400 fysiotherapeuten van de opleidingen komen, dan is het niet zo verwonderlijk dat het aantal werkzoekende fysiotherapeuten erg hoog is. Het landelijk aantal geregistreerde werkzoekende fysiotherapeuten bedraagt per 1 januari 1987 ruim 2.000 (Ministerie van WVC, 1988). Volgens de LBWF is het feitelijk aantal werkzoekende fysiotherapeuten aanzienlijk hoger dan het aantal geregistreerden. De LBWF schat het totaal aantal werkzoekenden op circa 4.000 (De Gelderlander, 20 oktober 1987).

Met betrekking tot de instroom moeten we constateren dat deze de komende jaren niet groter zal kunnen worden, gezien de maatregelen die zijn getroffen om het aanbod in te perken. In de eerste plaats kan in dit verband de wijziging per 1 januari 1981 van artikel 47 van de Ziekenfondswet genoemd worden. Dit bood de Minister van WVC de mogelijkheid om ziekenfondsen te ontheffen van de verplichting overeenkomsten af te sluiten boven het aantal reeds afgesloten overeenkomsten met bepaalde categorieën beroepsbeoefenaren.

Sinds februari 1982 is deze ontheffingsmaatregel (ex artikel 47, lid 3 van de Ziekenfondswet) van kracht voor de beroepsgroep fysiotherapeuten. Hierbij wordt de norm van één fysiotherapeut per 3.000 inwoners gehanteerd. Daarboven vervalt de voor ziekenfondsen geldende verplichting medewerkersovereenkomsten af te sluiten met nieuwe fysiotherapeuten. Deze norm is echter in de meeste gevallen reeds ruimschoots overschreden (NRV, 1987, p.47).

De ontheffingsmaatregel heeft tot een duidelijke instroombeperking van het aantal eerstelijnsfysiotherapeuten geleid (Van Dam en Hingstman, 1987). De ontheffingsmaatregel kon worden beschouwd als een overgangsregeling totdat het vestigingsbeleid inzake de Wet Voorzieningen Gezondheidszorg zou zijn ingevoerd. Deze WVG is inmiddels ingetrokken, zodat hierop niet verder zal worden ingegaan.

Ook ten aanzien van de intramuraal werkende fysiotherapeuten zijn maatregelen getroffen die direct of indirect van invloed zijn op de instroom in het beroep. In dit verband kan de budgettering van de instellingen voor gezondheidszorg genoemd worden. Sinds de invoering hiervan een aantal jaren geleden, beschikken de intramurale instellingen over een bepaald budget, dat zij zelf kunnen verdelen over de verschillende afdelingen. Dit zou kunnen betekenen dat er, ondanks een vastgestelde verdeelsleutel, geschoven kan worden tussen de verschillende functies binnen de instelling. In hoeverre dit gevolgen heeft gehad voor de fysiotherapie is niet bekend.

Tot slot willen wij ook nog ingaan op de Wet BIG - nu nog een wetsontwerp - die ook van invloed zou kunnen worden op de instroom in het beroep. Op grond van de Wet BIG kunnen kwaliteitseisen worden

gesteld met betrekking tot de beroepsuitoefening door fysiotherapeuten. Degenen die jarenlang het beroep niet hebben uitgeoefend zouden bijvoorbeeld pas na een aanvullende scholing weer het beroep kunnen gaan uitoefenen.

d. Uitstroom uit het beroep

Als we naar de leeftijdsopbouw van de fysiotherapeuten kijken dan moeten we constateren dat per 1 januari 1986 bijna 80% van de in de eerste lijn werkzame fysiotherapeuten jonger dan 40 jaar is (Van Dam en Hingstman, 1987). Dit betekent dat in de komende jaren geen grote aantallen fysiotherapeuten wegens pensionering de werkzaamheden zullen neerleggen. Op basis van deze gegevens schatten we dat de komende 10 jaar jaarlijks een uitstroom van tussen de 100 en 200 fysiotherapeuten zal plaatsvinden. Over de uitstroom van fysiotherapeuten werkzaam in de tweede lijn zijn geen gegevens voorhanden.

2.2. Conclusie

Maatregelen ter beperking van het aanbod aan fysiotherapeuten zijn vooral van belang voor aspirant-fysiotherapeuten. De werkgelegenheidsperspectieven lijken niet echt rooskleurig. Ook indien we de toekomstige vraag naar fysiotherapeutische zorg in deze beschouwing zouden betrekken, blijft een dergelijke constatering recht overeind staan. De geschatte groei van de vraag naar fysiotherapie, bijvoorbeeld als gevolg van de toenemende vergrijzing van de bevolking, staat in geen verhouding tot de voorziene stijging van het aanbod aan fysiotherapeuten. De in schema 1 aangedragen oplossingen ter vermindering van het werkloosheidsprobleem kunnen nog worden aangevuld door die van een herverdeling van de arbeid onder fysiotherapeuten en een doorvoering van de arbeidsduurverkortung. De Landelijke Belangenvereniging Werkzoekende Fysiotherapeuten ziet daarnaast nog mogelijkheden voor het scheppen van werk voor fysiotherapeuten, vooral in de onderzoeks- en de preventieve sfeer (Van den Heuvel, 1986b). Het aanbodprobleem zal in de komende jaren echter groot blijven.

Het voorgaande overziend is de vraag wat er met de afgestudeerde fysiotherapeuten na de opleiding gebeurt, alleszins relevant en dus gerechtvaardigd. Inzicht hierin ontbreekt gedeeltelijk of zelfs geheel, en is derhalve geboden ter nadere bepaling van het beleid inzake deze kwestie. Het onderhavige onderzoek levert een betrouwbaar

beeld van de situatie op de arbeidsmarkt op. Dit vanwege de grote volledigheid van de gegevens; vollediger en omvangrijker dan tot nu toe verzameld (vergelijk Tromp e.a., 1984; Van den Berg e.a., 1985; Van den Heuvel, 1986a; Van den Berg e.a., 1986; Van den Berg e.a., 1988).

3. OPZET VAN HET ONDERZOEK

In de inleiding van dit rapport is reeds gesteld dat voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag gegevens zijn verzameld bij alle in 1985 en 1986 afgestudeerde fysiotherapeuten. De reden dat we voor deze twee jaargroepen hebben gekozen zal in de volgende paragraaf worden toegelicht. Verder zullen we in dit hoofdstuk aandacht besteden aan de materiaalverzameling en de respons.

3.1. Onderzoeksopzet

Het onderzoek onder pas-afgestudeerde fysiotherapeuten maakt deel uit van het registratieproject fysiotherapeuten in de eerste lijn. Dit project is in 1985 gestart en is voor een periode van drie jaar gesubsidieerd door het Ministerie van WVC. Naast het opzetten van een registratiesysteem van in de eerste lijn werkzame fysiotherapeuten, is in het project ook ruimte vrij gemaakt voor het opzetten van een registratie van pas afgestudeerden. Deze laatste registratie zou een tweeledig doel hebben. In de eerste plaats levert het gegevens op die minimaal nodig zijn ten behoeve van manpowerplanning. In de tweede plaats vormen deze gegevens een bron van informatie voor het registratiesysteem van werkzame fysiotherapeuten in de eerste lijn. In mei 1986 is begonnen met de voorbereiding van de registratie van pas afgestudeerden. Een van de eerste problemen die opgelost moesten worden is de methode van registreren. Het liefst zouden wij, overeenkomstig hetgeen bij de registratie van pas afgestudeerde huisartsen en verloskundigen wordt gedaan, alle cohorten afgestudeerde fysiotherapeuten over meerdere jaren blijven volgen. Dit zou in de eerste plaats de mogelijkheid bieden om vergelijkingen te maken tussen de opeenvolgende opleidingscohorten. In de tweede plaats zou jaarlijks een volledig overzicht verkregen worden van het aantal werkzoekende fysiotherapeuten en het aantal fysiotherapeuten die het zoeken hebben opgegeven. Aangezien de groep fysiotherapeuten die jaarlijks van de opleiding komt (± 1.400) tamelijk omvangrijk is hebben wij voor de keuze gestaan om alle afgestudeerden één jaar na voltooiing van de opleiding te enquêteren, of om één opleidingscohort meerdere jaren te blijven volgen.

Het grote probleem bij de definitieve keuze van één van bovengenoemde methoden was dat wij nog geen inzicht hadden in:

- de respons;
- het aantal fysiotherapeuten dat zich na één, twee of drie jaar vestigt (dit heeft consequenties voor de omvang van de groepen die wij meerdere jaren zouden moeten volgen);
- het aantal fysiotherapeuten dat zich in het buitenland vestigt;
- hoeverre de adressen van afgestudeerde fysiotherapeuten (via de opleidingsinstituten) 'up to date' zijn.

Bovengenoemde onzekerheden hebben er toe bijgedragen dat wij ons nog niet direct wilden of konden vastleggen op één bepaalde registratiemethode. Om allereerst enig inzicht te krijgen in het doen en laten van de pas afgestudeerde fysiotherapeuten, hebben wij besloten om alle afgestudeerden uit 1985 en 1986 op 1 januari 1987 te enquêteren. Dit betekende dat in ieder geval één opleidingscohort (1985) over een periode van maximaal twee jaar gevolgd kon worden. Hierbij moet nog worden aangetekend dat de periode waarover de twee cohorten gevolgd worden veelal korter dan één jaar (cohort 1986) of twee jaar (cohort 1985) is. Immers de meesten komen in juni/juli van de opleiding.

3.2. Materiaalverzameling

In de zomer van 1986 is gestart met het verzamelen van de namen en adressen van fysiotherapeuten die in 1985 en 1986 zijn afgestudeerd. Hiervoor zijn alle opleidingsinstituten voor fysiotherapie aangeschreven. Op één opleidingsinstituut na hebben alle instituten ons de benodigde informatie verstrekt. Om ook gegevens over het ontbrekende opleidingsinstituut te verkrijgen hebben we informatie gekregen via de Geneeskundige Hoofdinspectie. Immers alle afgestudeerden die in Nederland als fysiotherapeut werkzaam willen zijn moeten hun diploma bij de Provinciale Hoofdinspectie hebben laten viseren. Dit betekent dat wij van dat opleidingsinstituut alleen de namen en adressen hebben van degenen die hun diploma hebben laten viseren. Wij veronderstellen dat dit door verreweg de meeste van de afgestudeerden is gedaan.

Gezien de problematiek die we in paragraaf 3.1 naar voren hebben gebracht, hebben we besloten om alle afgestudeerden uit 1985 en 1986 te enquêteren. Op 1 januari 1987 hebben we de 2.662 enquêtes verstuurd. Op 1 maart zijn de rappel-enquêtes de deur uitgegaan. Tot op dat moment hadden we een respons van 60%. De uiteindelijke respons op de enquête bedroeg 76,4%. Hierbij valt het verschil op tussen de

afgestudeerden in 1985 en 1986. Van de in 1985 afgestudeerde fysiotherapeuten reageerde 72,1% en van de in 1986 afgestudeerden 80,7%. Dit verschil wordt wellicht veroorzaakt door het feit dat van diegenen afgestudeerd in 1985 het adres niet meer adequaat was, waardoor van deze groep relatief meer mensen niet bereikt werden.

Tot slot moeten wij nog een kanttekening maken bij de afgestudeerden uit 1985 en 1986 die op 1 januari 1987 werkzaam waren in de eerste lijn. Voor de registratie van werkzame fysiotherapeuten in de eerste lijn, die ook op het NIVEL wordt bijgehouden, zijn de fysiotherapeuten die de enquête onder pas afgestudeerden niet hebben teruggestuurd, maar volgens dit registratiesysteem wel werkzaam waren in de eerste lijn, telefonisch benaderd. In totaal waren dat er 51. Dit betekent dat wij ten aanzien van fysiotherapeuten afgestudeerd in 1985 en 1986 die op 1 januari 1987 in de eerste lijn werkzaam zijn een respons hebben van 100%. Deze aanvulling bood ons de mogelijkheid een extra non-respons analyse uit te voeren. In de volgende paragraaf komen we hierop terug.

3.3. Non-respons analyse

Onlangs het feit dat de respons op de enquête tamelijk hoog is (76,4%) blijft de vraag of de non-respondenten afwijken van de respondenten. Daartoe hebben we eerst een onderscheid gemaakt naar jaar van afstuderen en geslacht (tabel 4).

Tabel 4: Verdeling naar geslacht en jaar van afstuderen van de responsgroep en de non-responsgroep

Geslacht	responsgroep				non-responsgroep			
	1985		1986		1985		1986	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Man	428	43,9	445	42,0	196	52,8	126	50,0
Vrouw	546	56,1	614	58,0	175	47,2	126	50,0
Totaal	974	100,0	1.059	100,0	371*	100,0	252*	100,0

* Van zes non-respondenten (vijf afgestudeerd in 1985, één in 1986) is het geslacht onbekend.

Het verschil in respons naar geslacht is niet zo groot maar wel significant, zoals getoetst met behulp van de log-odds toets (zie bijvoorbeeld Agresti, 1984, p.15-18).

In de tweede plaats hebben we gekeken of er verschillen bestaan in respons tussen de verschillende opleidingsinstituten (zie tabel 5).

Tabel 5: Verdeling naar plaats van opleiding en jaar van afstuderen van de responsgroep en de non-responsgroep.

Plaats van opleiding	responsgroep				non-responsgroep			
	1985		1986		1985		1986	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Amsterdam	153	15,7	168	15,8	80	21,3	61	24,1
Arnhem	46	4,7	57	5,4	13	3,5	13	5,1
Breda	52	5,3	41	3,9	4	1,1	3	1,2
Deventer	41	4,2	42	4,0	11	2,9	4	1,6
Enschede	49	5,0	60	5,7	20	5,3	18	7,1
's-Gravenhage	65	6,7	66	6,2	43	11,4	18	7,1
Groningen	29	3,0	58	5,5	13	3,5	12	4,7
Haarlem	35	3,6	36	3,4	15	4,0	12	4,7
Heerlen	79	8,1	88	8,3	21	5,6	14	5,5
's-Hertogenbosch	40	4,1	38	3,6	8	2,1	9	3,6
Leeuwarden	44	4,5	50	4,7	15	4,0	4	1,6
Leiden	27	2,8	23	2,2	12	3,2	9	3,6
Nijmegen	33	3,4	54	5,1	20	5,3	12	4,7
Rotterdam	54	5,6	63	5,9	18	4,8	13	5,1
Utrecht	199	20,4	184	17,4	71	18,9	48	19,0
Vlissingen	28	2,9	31	2,9	8	2,1	3	1,2
België	-	-	-	-	4	1,1	-	-
Totaal	974	100,0	1.059	100,0	376	100,0	253	100,0

Uit de tabel kunnen we afleiden dat er ten aanzien van plaats van opleiding over het algemeen voor beide afstudeerjaren geen grote verschillen bestaan tussen respons en de non-responsgroep. Alleen ten aanzien van Amsterdam en Den Haag zijn de non-respondenten enigszins oververtegenwoordigd.

Tot slot hadden we de mogelijkheid om op basis van gegevens die verzameld zijn in de registratie van werkzame fysiotherapeuten een non-respons analyse uit te voeren van afgestudeerden uit 1985 en 1986 die in de eerste lijn werkzaam zijn.

In de voorgaande paragraaf is een uitleg gegeven op welke wijze deze gegevens verzameld zijn. Een en ander betekent dat wij van alle non-respondenten weten of zij wel of niet in de eerste lijn werkzaam zijn. In tabel 6 worden met betrekking tot dit kenmerk de respondenten en de non-respondenten vergeleken. Geconstateerd kan worden dat er ten opzichte van het werken in de eerste lijn een belangrijk verschil is tussen de respondenten en de non-respondenten. Deels zou dit veroorzaakt kunnen worden doordat degenen die (nog) geen werk als fysiotherapeut hebben en wellicht wat anders zijn gaan doen, minder geïnteresseerd zijn in de problematiek van de pas afgestudeerden en derhalve de enquête niet hebben ingevuld. Deels zou het zijn oorzaak kunnen vinden in het feit dat relatief veel fysiotherapeuten naar het buitenland zijn vertrokken en derhalve nooit bereikt zijn.

Bij het lezen van de volgende hoofdstukken dient met bovenstaande constatering rekening gehouden te worden.

Tabel 6: Respons naar werkzaamheid in de eerste lijn en jaar van afstuderen

	1985				1986			
	respons		non respons		respons		non respons	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
werkzaam in de eerste lijn*	194	19,9	42	11,2	115	10,9	9	3,6
niet werkzaam in de eerste lijn	780	80,1	334	88,8	944	89,1	244	96,4
Totaal	974	100,0	376	100,0	1.059	100,0	253	100,0

* exclusief waarnemers

4. OMVANG EN SAMENSTELLING VAN DE IN 1985 EN 1986 AFGESTUDEERDE FYSIOTHERAPEUTEN

In dit hoofdstuk zal eerst worden ingegaan op enkele algemene kenmerken van de fysiotherapeuten die in 1985 en 1986 zijn afgestudeerd (paragraaf 4.1). Vervolgens zal gekeken worden naar de aard en de omvang van de werkzaamheden van deze twee jaargroepen op 1 januari 1987. Op basis van dit overzicht zal in de volgende hoofdstukken respectievelijk verder worden ingegaan op de groep fysiotherapeuten die op de betreffende peildatum (1 januari 1987) als fysiotherapeut werkzaam is (hoofdstuk 5) en de groep die (nog) geen werk als fysiotherapeut heeft gevonden (hoofdstuk 6). Tot slot van dit hoofdstuk zal in paragraaf 4.3 aandacht besteed worden aan de cursussen die de pas afgestudeerde fysiotherapeuten na hun opleiding binnen hun vakgebied hebben gevolgd.

4.1. Algemene kenmerken

In 1985 en 1986 zijn respectievelijk 1.350 en 1.312 fysiotherapeuten van de opleidingen gekomen. Voor beide jaren geldt dat er meer vrouwen dan mannen zijn afgestudeerd. In 1985 is 53,6% van de afgestudeerden een vrouw en in 1986 bedraagt dat 56,4% (tabel 7).

Dat in Amsterdam en Utrecht verreweg de meeste fysiotherapeuten zijn afgestudeerd heeft te maken met het feit dat in deze steden meerdere fysiotherapie-opleidingen zijn gevestigd. In deze tabel valt tevens te zien dat zowel in 1985 als in 1986 in Deventer, Groningen en Leiden relatief meer vrouwen afstudeerden; voor Leeuwarden geldt dit alleen voor 1986. Relatief meer mannen studeerden af in Heerlen, 's-Hertogenbosch en Vlissingen in 1985 en in 's-Gravenhage en Heerlen in 1986.

Tabel 7: Aantal in 1985 en 1986 afgestudeerde fysiotherapeuten, naar jaar van afstuderen, plaats van opleiding en geslacht*

Plaats van opleiding	1985						1986					
	mannen		vrouwen		Totaal		mannen		vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Amsterdam	104	45,0	127	55,0	231	100,0	113	49,3	116	50,7	229	100,0
Arnhem	26	44,8	32	55,2	58	100,0	28	40,0	42	60,0	70	100,0
Breda	23	41,1	33	58,9	56	100,0	18	40,9	26	59,1	44	100,0
Deventer	20	38,5	32	61,5	52	100,0	16	34,8	30	65,2	46	100,0
Enschede	29	42,0	40	58,0	69	100,0	35	44,9	43	55,1	78	100,0
's-Gravenhage	48	44,4	60	55,6	108	100,0	43	51,2	41	48,8	84	100,0
Groningen	16	38,1	26	61,9	42	100,0	20	28,6	50	71,4	70	100,0
Haarlem	25	50,0	25	50,0	50	100,0	21	43,8	27	56,2	48	100,0
Heerlen	57	57,0	43	43,0	100	100,0	51	50,5	50	49,5	101	100,0
's-Hertogenbosch	31	64,6	17	35,4	48	100,0	21	44,7	26	55,3	47	100,0
Leeuwarden	27	45,8	32	54,2	59	100,0	18	33,3	36	66,7	54	100,0
Leiden	16	41,0	23	59,0	39	100,0	11	34,4	21	65,6	32	100,0
Nijmegen	25	47,2	28	52,8	53	100,0	28	42,4	38	57,6	66	100,0
Rotterdam	31	43,1	41	56,9	72	100,0	30	39,5	46	60,5	76	100,0
Utrecht	121	45,1	147	54,9	268	100,0	102	44,0	130	56,0	232	100,0
Vlissingen	23	63,9	13	36,1	36	100,0	16	47,1	18	52,9	34	100,0
België	2	50,0	2	50,0	4	100,0	-	-	-	-	-	-
Totaal	624	46,4	721	53,6	1.345	100,0	571	43,6	740	56,4	1.311	100,0

* Van zes personen is het geslacht onbekend; zij zijn niet in de tabel opgenomen.

De gegevens die in tabel 7 zijn gepresenteerd betreffen gegevens afkomstig van de opleidingen. In de hiernavolgende analyses zullen we verder alleen gebruik maken van gegevens uit de enquête (respondentgegevens).

Ten aanzien van de leeftijdsopbouw van de beide jaargroepen moeten we constateren dat zowel voor de 1985 als 1986 afgestudeerden de vrouwen relatief gezien wat jonger zijn. Bijna 88% van de vrouwen van beide jaargroepen is op het moment van afstuderen jonger dan 25 jaar. Voor de mannen geldt dat rond de 66% jonger is dan 25 jaar. Dit verschil zal voor een deel verklaard kunnen worden door een eventueel reeds vervulde dienstplicht.

Tabel 8: Leeftijdsverdeling van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) naar jaar van afstuderen en geslacht*

	1985				1986			
	mannen		vrouwen		mannen		vrouwen	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
21-25 jaar	278	65,0	484	88,6	300	67,4	537	87,4
26-30 jaar	122	28,5	54	9,9	124	27,9	68	11,1
31 jaar en ouder	27	6,3	7	1,3	20	4,5	6	1,0
onbekend	1	0,2	1	0,2	1	0,2	3	0,5
Totaal	428	100,0	546	100,0	445	100,0	614	100,0

* Leeftijd aan het eind van het jaar van afstuderen

Tot zover enkele algemene kenmerken over de onderzochte groep pas afgestudeerde fysiotherapeuten. In de volgende paragraaf zal worden nagegaan welke werkzaamheden (of bezigheden) deze fysiotherapeuten verrichtten op 1 januari 1987.

4.2. Aard en omvang van de werkzaamheden

We kunnen de volgende fysiotherapeutische werkzaamheden onderscheiden:

- werkzaam in eigen praktijk of maatschap;
- werkzaam met arbeidsovereenkomst of op notabasis (fictief dienst-

- verband) in een vrijgevestigde praktijk;
- werkzaam als waarnemer;
- werkzaam in een intramurale instelling;
- werkzaam in het buitenland;
- werkzaam in een overige functie als fysiotherapeut.

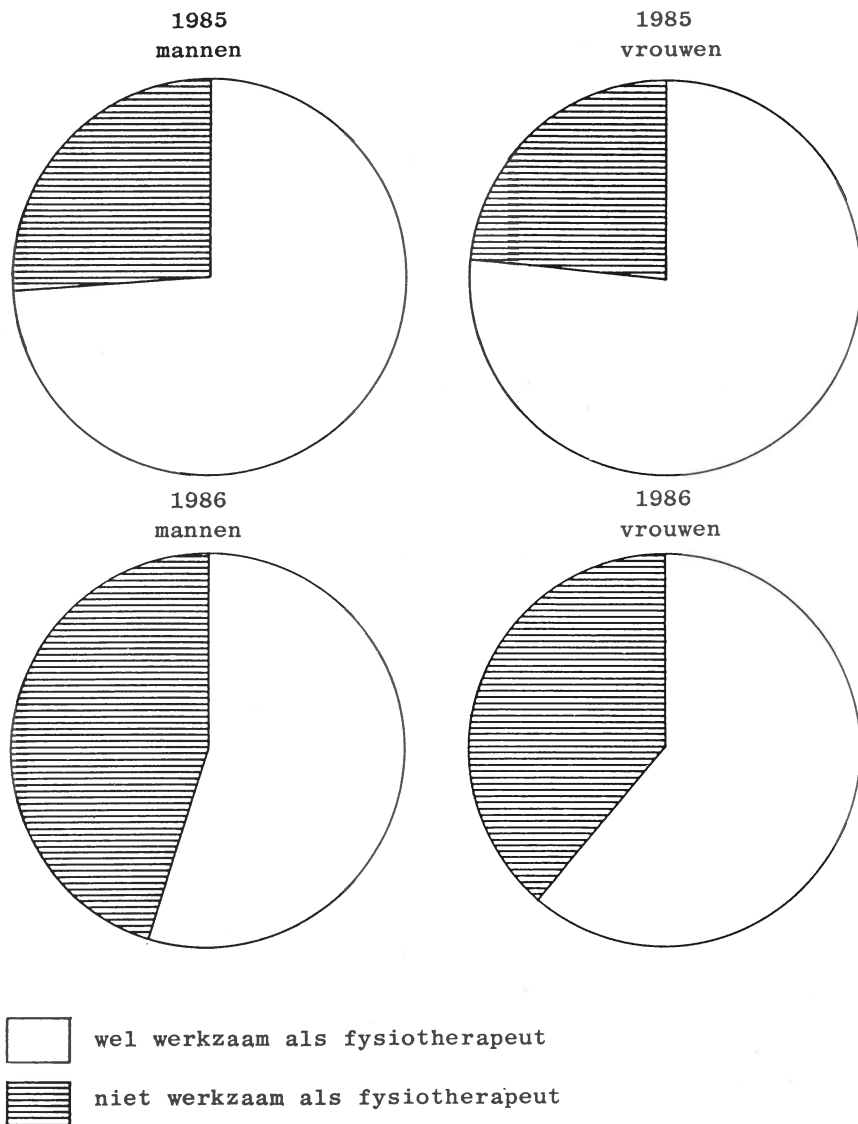
In tabel 9 zien we dat van de afgestudeerden uit 1985 binnen twee jaar 75,3% werkzaam is als fysiotherapeut. Voor de afgestudeerden uit 1986 bedraagt dit percentage 58,4%. Dit laatste percentage is, gezien de kortere tijdspanne tussen jaar van afstuderen en de peildatum 1 januari 1987, vanzelfsprekend lager. In deze tabel valt tevens te zien dat, relatief gezien, het aantal vrouwen dat werkzaam is als fysiotherapeut hoger is dan het aantal mannen.

Tabel 9: Absoluut en relatief aantal fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) dat op 1 januari 1987 werkzaam is als fysiotherapeut naar jaar van afstuderen en geslacht

	1985						1986					
	mannen		vrouwen		Totaal		mannen		vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Werkzaam als fysiotherapeut	316	73,8	417	76,4	733	75,3	243	54,6	375	61,1	618	58,4
Niet werkzaam als fysiotherapeut	112	26,2	129	23,6	241	24,7	202	45,4	239	38,9	441	41,6
Totaal	428	100,0	546	100,0	974	100,0	445	100,0	614	100,0	1059	100,0

Met betrekking tot de groep afgestudeerden die op de betreffende peildatum werkzaam is als fysiotherapeut moet worden aangemerkt dat bijna 10% van de in 1985 afgestudeerden en 9% van de afgestudeerden in 1986 meer dan één functie uitoefent (bijvoorbeeld intramuraal werkzaam en op notabasis in vrijgevestigde praktijk) (tabel 10). Ten aanzien van dit gegeven zijn er overigens geen verschillen tussen mannen en vrouwen.

Figuur 1: Fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) al of niet aan het werk als fysiotherapeut per 1 januari 1987, naar geslacht

Tabel 10: Aantal functies die fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) op 1 januari 1987 uitoefenen, naar jaar van afstuderen

Aantal functies	1985		1986	
	abs	%	abs	%
1	660	90,0	564	91,3
2	58	7,9	44	7,1
3	12	1,6	8	1,3
4	3	0,4	2	0,3
Totaal	733	100,0	618	100,0

Als we vervolgens onderzoeken in welke functies de fysiotherapeuten werkzaam zijn moeten we in het achterhoofd houden dat de fysiotherapeuten meerdere functies kunnen uitoefenen. Dit betekent dat in de overzichtstabel 11, waarin deze functies in beeld worden gebracht de kolomtotalen boven de 100% uitkomen.

In tabel 11 is een van de meest in het oog springende feiten dat relatief veel pas afgestudeerden werkzaam zijn in het buitenland. Van alle afgestudeerden in 1985 heeft 22% werk in het buitenland. Voor de afgestudeerden in 1986 betreft dat 16,2%. Hierbij bestaan overigens vrijwel geen verschillen tussen mannen en vrouwen.

Verder blijkt dat van de jaargroep 1985 bijna 20% binnen twee jaar na hun afstuderen werkzaam is in de intramurale sector. Hierbij valt op dat relatief gezien meer vrouwen (21,1%) intramuraal gaan werken dan mannen (17,8%). Een dergelijk verschil komen we ook tegen bij de afgestudeerden van 1986. Opvallend is verder dat maar een gering deel van beide jaargroepen zelfstandig gevestigd is (4,8% voor 1985 en 1,4% voor 1986), waarbij de vrouwen het laagst scoren. Dit resultaat sluit aan bij de beperkte vestigingsmogelijkheden die wij in hoofdstuk 3 hebben beschreven.

Tot slot aandacht voor de waarnemers. Uit tabel 11 kunnen we afleiden dat het percentage waarnemers voor de jaargroep 1986 hoger is dan voor de jaargroep 1985. De waarneemfunctie kunnen we waarschijnlijk als een tijdelijke en/of doorstroomfunctie beschouwen. Bovendien is te zien dat relatief gezien veel meer vrouwen dan mannen werkzaam zijn als waarnemer.

Tabel 11: Werkzaamheden van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) per 1 januari 1987 naar jaar van afstuderen en geslacht

Functie	1985						1986					
	mannen (N = 428)		vrouwen (N = 546)		Totaal (N = 974)		mannen (N = 445)		vrouwen (N = 614)		Totaal (N = 1.059)	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Werkzaam als fysiotherapeut												
Zelfstandig gevestigd	29	6,8	18	3,3	47	4,8	6	1,3	9	1,5	15	1,4
Medewerker*	59	13,8	92	16,8	151	15,5	36	8,1	65	10,6	101	9,5
Waarnemer	42	9,8	93	17,0	135	13,9	66	14,8	135	22,0	201	19,0
Intramuraal werkzaam	76	17,8	115	21,1	191	19,6	38	8,5	82	13,4	120	11,3
In buitenland als fysiotherapeut	93	21,7	121	22,2	214	22,0	78	17,5	94	15,3	172	16,2
Overige werkzaamheden als fysioth.	42	9,8	10	1,8	52	5,3	29	6,5	10	1,6	39	3,7
Niet als fysiotherapeut werkzaam	112	26,2	129	23,6	241	24,7	202	45,4	239	38,9	441	41,6

* Met arbeidsovereenkomst, op notabasis (fictief dienstverband) of in loondienst van een gezondheidscentrum

Naast de aard van de werkzaamheden is het van belang om ook inzicht te krijgen in de omvang van de werkzaamheden. Het maakt nogal wat uit of iedereen full-time werkt of dat een groot deel slechts enkele uren per week werkzaam is.

Tabel 12: Omvang van de werkzaamheden van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) die op 1 januari 1987 werkzaam zijn als fysiotherapeut, naar jaar van afstuderen en geslacht

Uren per week	1985						1986					
	mannen		vrouwen		Totaal		mannen		vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1- 8	11	3,6	16	4,0	27	3,8	7	3,0	25	7,1	32	5,5
9-16	15	4,8	35	8,8	50	7,1	20	8,7	40	11,4	60	10,3
17-24	40	12,9	75	18,8	115	16,3	38	16,4	74	21,0	112	19,2
25-32	33	10,7	68	17,1	101	14,3	32	13,9	52	14,8	84	14,4
33-40	194	62,8	195	49,0	389	55,0	124	53,7	155	44,0	279	47,9
41 en meer	16	5,2	9	2,3	25	3,5	10	4,3	6	1,7	16	2,7
Totaal	309	100,0	398	100,0	707	100,0	231	100,0	352	100,0	583	100,0

* Van 61 fysiotherapeuten is het totaal aantal uren onbekend.

Uit tabel 12 kan in de eerste plaats worden afgeleid dat het merendeel van beide jaargroepen meer dan 32 uur per week werkt. Daarnaast moeten we echter ook constateren dat 11% van de afgestudeerden in 1985 en 16% van de afgestudeerden in 1986 een werkweek heeft van 16 uur of minder. Opvallend is dat binnen deze categorie het percentage vrouwen aanmerkelijk hoger is dan het percentage mannen, hetgeen geldt voor beide afstudeerjaren. Bijna 13% van de afgestudeerde vrouwen in 1985 en 8% van de mannen heeft een baan die 16 uur of minder bestrijkt. Voor het jaar 1986 wordt voor de vrouwen een percentage van 18,5% genoteerd en voor de mannen 11,7%. We kunnen dan ook zien dat de mannen gemiddeld gezien een groter aantal uren werkzaam zijn dan vrouwen.

4.3. Na- en bijscholing onder pas afgestudeerde fysiotherapeuten

Binnen de fysiotherapie heeft in de afgelopen jaren voortdurend een verbreding, maar vooral een uitdieping van het beroepsterrein

plaatsgevonden. Dit heeft zich onder andere geuit in het feit dat steeds meer fysiotherapeuten 'bijzondere deskundigheden' hebben opgebouwd met betrekking tot behandelingsmethoden en/of ziekte- en patiëntencategorieën. In de behoefte aan kennisvermeerdering wordt voorzien door een groot aantal na- en bijscholingscursussen dat de laatste jaren is ontstaan. We willen in deze paragraaf inzicht krijgen in de mate waarin de pas afgestudeerden actief zijn op dit terrein. Beantwoording van deze vraag laat zien op welk terrein van de fysiotherapie kennisverwerving dan wel -verbreding noodzakelijk wordt geacht, een gegeven dat van belang kan zijn voor de (eventuele) aanpassing van het onderwijsprogramma van de) opleidingen. Dat veel pas afgestudeerde fysiotherapeuten na- of bijscholingscursussen volgen dan wel gevolgd hebben blijkt uit tabel 13.

Tabel 13: Aantal fysiotherapeuten (afgestudeerd 1985 en 1986) dat na- of bijscholingscursussen heeft gevolgd of daar nog mee bezig is, naar jaar van afstuderen en geslacht

	niet gevolgd		wel gevolgd/ volgend		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Afgestudeerd in 1985						
mannen	182	42,5	246	57,5	428	100,0
vrouwen	240	44,0	306	56,0	546	100,0
Totaal	422	43,3	552	56,7	974	100,0
Afgestudeerd in 1986						
mannen	299	67,2	146	32,8	445	100,0
vrouwen	440	71,7	174	28,3	614	100,0
Totaal	739	69,8	320	30,3	1.059	100,0

Bijna 57% van alle afgestudeerden uit 1985 en 30% van de afgestudeerden uit 1986 heeft een cursus gevolgd of is daar ten tijde van de peiling mee bezig. Daarbij bestaan er vrijwel geen verschillen tussen mannen en vrouwen, zij het dat relatief gezien iets meer mannen cursussen volgen dan vrouwen. Verder blijkt dat velen meer dan één cursus volgen (of gevolgd hebben). Het gemiddeld aantal cur-

sussen voor degenen die in 1985 zijn afgestudeerd bedraagt 1,7 en voor de afgestudeerden in 1986 1,2.

De vraag is of degenen die op 1 januari 1987 als fysiotherapeut werkzaam zijn meer cursussen hebben gevolgd (of daar nog mee bezig zijn) dan degenen die op die peildatum niet werkzaam zijn. Het blijkt dat het vooral de als fysiotherapeut werkzame respondenten zijn die (een) cursus(sen) volgen dan wel gevolgd hebben (50%). Van de niet als fysiotherapeut werkzame respondenten heeft 28,4% één of meerdere cursussen gevolgd. Dat het vooral de als fysiotherapeut werkzame respondenten zijn die één of meer cursussen volgen dan wel gevolgd hebben, blijkt ook uit tabel 14. Het betreft dan vooral de zelfstandig gevestigden en de medewerkers.

Tabel 14: Percentage fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) dat één of meer na- of bijscholingscursussen heeft gevolgd, naar functie per 1 januari 1987 en naar jaar van afstuderen

Functie	1985	1986
Zelfstandig gevestigd	75%	47%
Medewerker	65%	42%
Waarnemer	62%	41%
Intramuraal werkzaam	62%	31%
In buitenland werkzaam	58%	33%
Overige werkzaamheden als fysiotherapeut	54%	46%
Niet als fysiotherapeut werkzaam	42%	21%

Door de respondenten die één of meer cursussen volgen c.q. gevolgd hebben werden in totaal meer dan 100 verschillende cursussen genoemd! De meest gevolgde cursussen zijn manuele therapie (25,7%), bandageren en tappen (17,2%), cyriax (16,3%) en sportfysiotherapie (13,3%). In tabel 15 staan de 11 meest genoemde cursussen uitgesplitst naar jaar van afstuderen en geslacht van de respondenten. Dat de verschillende cursussen hier op één hoop worden gegoooid is overigens waarschijnlijk niet helemaal terecht. Er bestaan namelijk nogal wat verschillen in duur (zwaarte) van de cursussen en in de hieraan verbonden kosten.

Tabel 15: Percentage fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) dat één of meerdere cursussen volgt c.q. gevolgd heeft per 1 januari 1987, naar cursus, jaar van afstuderen en geslacht

Cursus	1985		1986	
	mannen (n=246)	vrouwen (n=306)	mannen (n=146)	vrouwen (n=174)
Manuele therapie	38%	24%	21%	16%
Bandageren en tapen	13%	16%	23%	21%
Cyriax	15%	18%	16%	17%
Sportfysiotherapie	18%	10%	18%	10%
Acupunctuur	10%	4%	12%	5%
Neurofysiologie	4%	6%	10%	6%
Algemene en inspanningsfysiologie	5%	4%	9%	6%
Voetreflexologie	4%	6%	3%	5%
Zwangerschapseducatie	0%	6%	0%	6%
Orthopaedie	6%	3%	1%	2%
Meridiaantherapie	3%	2%	2%	6%

De meeste in de tabel genoemde cursussen worden relatief vaker door mannen dan door vrouwen gevolgd. Vrouwen volgen relatief vaker andere, niet in de tabel opgenomen cursussen. Waar de cursus manuele therapie door de in 1985 afgestudeerden het meest gevolgd is, geldt dit voor de in 1986 afgestudeerden voor de cursus bandageren en tapen.

4.4. Conclusie

Pas afgestudeerde fysiotherapeuten ontmoeten veel problemen om als fysiotherapeut aan de slag te komen. Van degenen die in 1985 zijn afgestudeerd heeft bijna 25% twee jaar na de opleiding nog steeds geen werk als fysiotherapeut. Daarnaast blijkt zo'n 22% binnen twee jaar na het beëindigen van de opleiding werkzaam te zijn in het buitenland. Slechts een heel klein percentage heeft een zelfstandige vestiging weten te realiseren. Verder kunnen we constateren dat van de groep die als fysiotherapeut aan de slag is een groter deel één

of meer na- of bijscholingscursussen gevolgd heeft dan diegenen die niet als fysiotherapeut werkzaam zijn.

In het volgende hoofdstuk zullen we wat verder ingaan op de groep die na hun opleiding werk heeft gevonden binnen de fysiotherapie.

5. WERKZAAMHEDEN VAN PAS AFGESTUDEERDE FYSIOTHERAPEUTEN

In het voorgaande hoofdstuk zagen we dat binnen één jaar na het beëindigen van de fysiotherapie-opleiding 58% werkzaam is als fysiotherapeut; binnen twee jaar bedraagt dit percentage 75%. In dit hoofdstuk zullen we nader ingaan op de werkzaamheden van deze groep, waarbij onder andere gekeken zal worden welke werkzaamheden het betreft, hoeveel dagdelen men werkzaam is, hoe men deze baan heeft gevonden en of men nog op zoek is naar een andere functie binnen de fysiotherapie.

In tabel 16 wordt een overzicht gegeven van de functies waarin de pas afgestudeerde fysiotherapeuten werkzaam zijn. Hieruit blijkt dat van degenen die op 1 januari 1987 werkzaam zijn als fysiotherapeut verreweg het grootste deel van beide afstudeerjaren werkzaam is in de eerste lijn (45% van 1985 en 51% van 1986). Verder blijkt van beide afstudeerjaren respectievelijk 26% (1985) en 19% (1986) werk gevonden te hebben in de tweede lijn. Het meest in het oog springende feit is het hoge percentage dat werkzaam is in het buitenland.

Tabel 16: Absolute en relatieve verdeling van in 1985 en 1986 afgestudeerde fysiotherapeuten naar type werkzaamheden per 1 januari 1987, uitgesplitst naar jaar van afstuderen en geslacht

Functie als fysiotherapeut	1985						1986					
	mannen		vrouwen		totaal		mannen		vrouwen		totaal	
	(N = 316)		(N = 417)		(N = 733)		(N = 243)		(N = 375)		(N = 618)	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
eerste lijn												
- zelfstandig	29	9,2	18	4,3	47	6,4	6	2,5	9	2,4	15	2,4
- medewerker	59	18,7	92	22,1	151	20,6	36	14,8	65	17,3	101	16,3
- waarnemer	42	13,3	93	22,3	135	18,4	66	27,2	135	36,0	201	32,5
tweede lijn	76	24,1	115	27,6	191	26,1	38	15,6	82	21,9	120	19,4
buitenland	93	29,4	121	29,0	214	29,2	78	32,1	94	25,1	172	27,8
overig	42	13,3	10	2,4	52	7,1	29	11,9	10	2,7	39	6,3

↳ van degenen die
afg. fysio werkzaam
zijn

De vier typen werkzaamheden die wij in tabel 16 onderscheiden, vormen het uitgangspunt bij de uitwerking van dit hoofdstuk. Dit betekent dat achtereenvolgens ingegaan wordt op de eerste lijners, de intramuraal werkenden, de in het buitenland werkenden en een rest-categorie 'overig'. Daarna zal gekeken worden op welke wijze men aan de huidige baan is gekomen en tenslotte zal worden onderzocht in hoeverre men (nog) op zoek is naar een andere baan (functie) binnen de fysiotherapie.

5.1. Werkzaam in de eerste lijn

Zelfstandig gevestigden

Uit tabel 16 kan worden afgeleid dat slechts een gering percentage van alle afgestudeerden van beide opleidingsjaren in een eigen praktijk werkzaam is; 6,4% van de afgestudeerden uit 1985 en 2,4% van de afgestudeerden uit 1986. Hierbij is te zien dat vooral voor het jaar 1985 het percentage zelfstandig gevestigde vrouwen gering is.

Van degenen die zich zelfstandig gevestigd hebben blijkt het grootste deel dit gerealiseerd te hebben via een overname van een deel van een bestaande associatie (32,3%) (tabel 17). Het zijn echter vooral de vrouwen (37%) die zich via een overname gevestigd hebben (mannen 28,6%). De mannen vestigen zich relatief meer als vrijgevestigde solist.

Gezien de geringe aantallen hebben we geen onderscheid gemaakt tussen de beide opleidingsjaren.

Met betrekking tot het aantal dagdelen dat men werkt zien we dat 30,6% een full-time baan heeft (tabel 18). Daarnaast blijkt dat bijna 29% minder dan twee dagen werkt. Het gemiddeld aantal dagdelen bedraagt 6,25, waarbij de mannen (6,30) iets hoger scoren dan de vrouwen (6,10).

Tabel 17: Vestigingswijze van zelfstandig gevestigde fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) naar geslacht per 1 januari 1987

Vestigingswijze	mannen		vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Vrije vestiging als solist	11	31,4	5	18,5	16	25,8
Vrije vestiging met anderen in associatie	5	14,3	5	18,5	10	16,1
Vrije vestiging in bestaande associatie	4	11,4	3	11,1	7	11,3
Overname van een eenmanspraktijk	5	14,3	4	14,8	9	14,5
Overname van een deel van een associatie	10	28,6	10	37,1	20	32,3
Totaal	35	100,0	27	100,0	62	100,0

Tabel 18: Het aantal dagdelen dat zelfstandig gevestigde fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) werkzaam zijn naar geslacht per 1 januari 1987

Aantal dagdelen per week	mannen		vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
1- 2	4	11,4	5	18,5	9	14,5
3- 4	7	20,0	2	7,4	9	14,5
5- 6	7	20,0	7	25,9	14	22,6
7- 8	2	5,7	5	18,5	7	11,3
9-10	10	28,6	7	25,9	17	27,4
meer dan 10	2	5,7	-	-	2	3,2
onbekend	3	8,6	1	3,7	4	6,5
Totaal	35	100,0	27	100,0	62	100,0
gemiddeld aantal dagdelen	6,30		6,10		6,25	

Medewerkers

Onder medewerkers worden verstaan die fysiotherapeuten die met een arbeidsovereenkomst of op notabasis (fictief dienstverband) werkzaam zijn in een zelfstandig gevestigde praktijk en degenen die in loondienst zijn van een gezondheidscentrum.

In tabel 16 hebben we reeds kunnen constateren dat bijna 21% van de afgestudeerden uit 1985 en 16% van de afgestudeerden uit 1986 als medewerker werkzaam is, waarbij het percentage bij de vrouwen iets hoger is dan bij de mannen.

Als we het medewerkerschap opsplitsen in de hierboven genoemde drie categorieën, dan blijkt dat verreweg het grootste deel van de medewerkers op basis van een arbeidsovereenkomst werkzaam is (tabel 19). Hierbij moet worden aangetekend dat voor de groep in 1985 afgestudeerden dit percentage lager ligt dan voor de recent afgestudeerden. Wellicht dat dit te maken heeft met het feit dat het op notabasis (fictief dienstverband) werken in de loop van 1986 ter discussie is gekomen en langzamerhand zal (moeten) verdwijnen.

Tabel 19: Type medewerkerschap van per 1 januari 1987 werkzame fysiotherapeuten, afgestudeerd in 1985 en 1986, naar jaar van afstuderen en geslacht

Type medewerker- schap	1985						1986					
	mannen		vrouwen		Totaal		mannen		vrouwen		Totaal	
	abs		abs		abs		abs		abs		abs	
	%		%		%		%		%		%	
Met arbeidsovereen- komst	40	67,8	65	70,6	105	69,5	28	77,8	49	75,5	77	76,2
Op notabasis (fic- tief dienstverband)	15	25,4	22	23,9	37	24,5	8	22,2	14	21,5	22	21,8
In loondienst van gezondheidscentrum	2	3,4	3	3,3	5	3,3	-	-	1	1,5	1	1,0
onbekend	2	3,4	2	2,2	4	2,7	-	-	1	1,5	1	1,0
Totaal	59	100,0	92	100,0	151	100,0	36	100,0	65	100,0	101	100,0

Eenderde deel van alle medewerkers werkt minder dan één dag in de week (zie tabel 20) en een evenzo groot aantal werkt meer dan 4 dagen. Het gemiddeld aantal dagdelen bedraagt 6, waarbij de vrouwen lager scoren (5,7) dan de mannen (6,5).

Tabel 20: Omvang van de werkzaamheden (in dagdelen per week) van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) die per 1 januari 1987 als medewerker werkzaam zijn, naar geslacht

Aantal dagdelen per week	mannen		vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
0,5- 2	5	5,3	18	11,5	23	9,1
2,5- 4	14	14,7	31	19,7	45	17,9
4,5- 6	28	29,5	51	32,5	79	31,4
6,5- 8	22	23,2	32	20,4	54	21,4
8,5-10	24	25,3	24	15,3	48	19,0
meer dan 10	1	1,0	-	-	1	0,4
onbekend	1	1,0	1	0,6	2	0,8
Totaal	95	100,0	157	100,0	252	100,0
Gemiddeld aantal dagdelen	6,50		5,65		5,97	

Bij de beschouwing van bovenstaande gegevens dient te worden vermeld dat bijna 13% van alle medewerkers naast het medewerkerschap nog één of meerdere functie(s) als fysiotherapeut uitoefenen.

De waarnemers

De waarneming wordt veelal gezien als een tijdelijke c.q. doorstroomfunctie. Dit zien we terug in de cijfers van tabel 16. Daaruit blijkt dat van degenen die op 1 januari 1987 als fysiotherapeut werkzaam zijn respectievelijk 18% (afgestudeerd in 1985) en 32% (afgestudeerd in 1986) een waarneming heeft. Hieruit kunnen we afleiden dat van degenen die van de opleiding komen een groot deel begint in een waarneming en daarna doorstroomt naar een meer permanente functie. Relatief gezien zijn het vooral de vrouwen die het waarnemerschap vervullen. Bijna 22% van de afgestudeerde vrouwen uit 1985 heeft op 1 januari 1987 een waarnemerschap; voor de mannen bedraagt dit percentage 13%.

Ondanks het feit dat het waarnemerschap veelal een tijdelijke functie betreft, moeten we constateren dat men gemiddeld zes dagdelen per week werkzaam is. Bijna 32% werkt zelfs meer dan acht dagdelen per week. Verder blijkt dat de mannen (6,8) gemiddeld gezien meer dagdelen werken dan de vrouwen (5,4).

5.2. Werkzaam in de tweede lijn

Van de pas afgestudeerden die op 1 januari 1987 aan het werk zijn is respectievelijk 26% (afgestudeerd in 1985) en 19% (afgestudeerd in 1986) werkzaam in de tweede lijn. Daarbij is te zien dat voor beide opleidingsjaren geldt dat het percentage vrouwen hoger is dan het percentage mannen. Als we kijken in wat voor type intramurale instelling men werkt, dan blijkt dat van degenen die wat langer zijn afgestudeerd het grootste deel (40%) in een verpleeghuis werkt (tabel 21). Bij de afgestudeerden uit 1986 blijkt het ziekenhuis het hoogst te scoren (36,7%). Waardoor deze verschillen tussen beide jaren worden veroorzaakt is niet te verklaren.

Tabel 21: In de tweede lijn werkzame fysiotherapeuten, afgestudeerd in 1985 en 1986, naar instellingstype, jaar van afstuderen en geslacht per 1 januari 1987

Type instelling	1985						1986					
	mannen		vrouwen		Totaal		mannen		vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Verpleeghuis	31	41,3	44	39,3	75	40,1	16	42,1	25	30,5	41	34,1
Ziekenhuis	20	26,7	38	33,9	58	31,0	15	39,5	29	35,4	44	36,7
Revalidatiecentrum	15	20,0	12	10,7	27	14,4	6	15,8	15	18,3	21	17,5
Overig	9	12,0	18	16,1	27	14,4	1	2,6	13	15,8	14	11,7
Totaal	75	100,0	112	100,0	187	100,0	38	100,0	82	100,0	120	100,0

Het merendeel van degenen die werkzaam zijn in de tweede lijn werkt meer dan 32 uur in de week (tabel 22). In vergelijking tot degenen die in de eerste lijn werken is dit aanzienlijk meer. Overigens zijn er geen grote verschillen tussen mannen en vrouwen. De mannen werken gemiddeld 30 uur en de vrouwen 27 uur per week.

Tabel 22: Omvang van de werkzaamheden (in uren per week) van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) die per 1 januari 1987 werkzaam zijn in de tweede lijn, naar jaar van afstuderen

Aantal uren per week	1985		1986	
	abs	%	abs	%
1- 8	8	4,3	3	2,4
9-16	10	5,3	7	5,7
17-24	42	22,3	37	30,1
25-32	34	18,1	28	22,8
33-40	85	45,2	38	30,9
meer dan 40	1	0,5	1	0,8
onbekend	8	4,3	9	7,3
Totaal	188	100,0	123	100,0

5.3. Werkzaam in het buitenland

Een derde deel van alle afgestudeerden uit 1985 die op 1 januari 1987 als fysiotherapeut aan de slag zijn, werkt in het buitenland (tabel 16). Van de afgestudeerden uit 1986 bedraagt dat 28%. Daarbij worden vrijwel geen verschillen tussen mannen en vrouwen waargenomen. Verreweg de meesten van hen hebben emplooi gevonden in Duitsland (tabel 23). Ook Zwitserland is in trek.

Als we vervolgens kijken in wat voor soort werksetting men in het buitenland werkt dan blijken de meesten werkzaam te zijn in een particuliere praktijk ($\pm$ 60%); dit geldt voor beide afstudeerjaren (tabel 24). Rond de 18% is werkzaam in een ziekenhuis, de vrouwen relatief wat meer dan de mannen. Een verschil dat ook gold voor de Nederlandse situatie.

Tabel 23: De landen waarin de in het buitenland werkzame fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) per 1 januari 1987 werkzaam zijn, naar jaar van afstuderen

	1985		1986		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
BR Duitsland	145	67,7	109	63,4	254	65,8
Zwitserland	34	15,9	39	22,7	73	18,9
Scandinavië ¹	10	4,7	13	7,5	23	6,0
Overig Europa ²	10	4,7	5	2,9	15	3,9
VS/Canada	10	4,7	4	2,3	14	3,6
Overig ³	5	2,3	2	1,2	7	1,8
Totaal	214	100,0	172	100,0	386	100,0

1. Noorwegen, Zweden, Denemarken, IJsland

2. België, Verenigd Koninkrijk, Oostenrijk, Portugal, Israël

3. Suriname, Nederlandse Antillen, Sri Lanka, Zuid-Afrika

Tabel 24: De 'werksetting' waarin fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) per 1 januari 1987 in het buitenland werkzaam zijn, naar jaar van afstuderen

Werkzaam in	1985						1986					
	mannen		vrouwen		Totaal		mannen		vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Particuliere praktijk	64	68,8	65	53,7	129	60,3	49	62,8	58	61,7	107	62,2
Ziekenhuis	15	16,1	27	22,3	42	19,6	10	12,8	20	21,3	30	17,4
Verpl.huis/verz. centr./kuuroord	8	8,6	11	9,1	19	8,9	12	15,4	8	8,5	20	11,6
Overig	1	1,1	17	14,1	18	8,4	1	1,3	6	6,4	7	4,1
Onbekend	5	5,4	1	0,8	6	2,8	6	7,7	2	2,1	8	4,7
Totaal	93	100,0	121	100,0	214	100,0	78	100,0	94	100,0	172	100,0

Een groot deel van degenen die in het buitenland werken werkt full-time (85%). Het gemiddeld aantal uren per week is derhalve 38,7 uur. Daarbij de kanttekening dat er geen verschillen zijn tussen mannen en vrouwen.

De belangrijkste reden dat men in het buitenland als fysiotherapeut werkzaam is heeft - zoals viel te verwachten - te maken met het feit dat er in Nederland nauwelijks kansen bestaan op een baan (tabel 25). Daarnaast geeft meer dan 10% aan dat men op deze wijze ervaring wilde opdoen.

Tabel 25: Redenen waarom fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) per 1 januari 1987 in het buitenland werkzaam zijn, naar jaar van afstuderen

Redenen	1985		1986		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Geen kans op werk in Nederland	174	81,3	129	75,0	303	78,5
Wilde ervaring opdoen	20	9,4	22	12,8	42	10,9
Overige redenen	17	7,9	20	11,6	37	9,6
Onbekend	3	1,4	1	0,6	4	1,0
Totaal	214	100,0	172	100,0	386	100,0

Bijna 55% van de in het buitenland werkzamen geeft aan binnen afzienbare tijd naar Nederland terug te willen keren; 45% ziet zichzelf min of meer permanent in het buitenland werken. Wat dit betreft bestaat er geen verschil tussen de in 1985 en 1986 afgestudeerden.

5.4. Overige werkzaamheden als fysiotherapeut

Tot slot van de opsomming van de type werkzaamheden van fysiotherapeuten is er nog een restcategorie, 7,1% van de afgestudeerden in 1985 en 6,3% van de afgestudeerden in 1986.

We kunnen deze restcategorie in drie groepen onderverdelen: Fysiotherapeuten die als fysiotherapeut werkzaam zijn in militaire of vervangende dienst; degenen die werkzaam zijn bij een sportvereniging en degenen die verbonden zijn aan een opleidingsinstituut voor fysiotherapie. Het aantal uren dat men in bovengenoemde functies werkzaam is varieert sterk. Dienstplichtigen werken gemiddeld 40 uur per week; degenen die verbonden zijn aan een sportvereniging 11,9 uur. Het werken bij een sportvereniging kan veelal worden gezien als

een soort bijbaan. Verreweg het grootste deel (80%) oefent nog (een) andere functie(s) als fysiotherapeut uit.

5.5. Wijze waarop men een baan heeft gevonden

Om een indruk te krijgen welke wegen men bewandeld heeft om aan werk te komen is gevraagd op welke wijze men de huidige baan heeft gevonden (tabel 26). De cijfers laten zien dat er tussen de onderscheiden werkzaamheden grote verschillen bestaan in de wijze van vinden van werk. De zelfstandig gevestigden hebben voor het grootste deel (40%) hun baan gevonden via familie, vrienden of kennissen. Daarnaast heeft 24% in deze groep dit gerealiseerd via een waarneming. Het zijn dus vooral de informele contacten die een belangrijke ingang vormen voor het realiseren van een zelfstandige vestiging. De medewerkers blijken vooral via een waarneming (27%) en het rechtstreeks benaderen van een fysiotherapeut (25%) werk gevonden te hebben. Het reageren op een advertentie blijkt niet de meest aangewezen weg om als medewerker aan de slag te kunnen; slechts 7% is op deze wijze aan een baan gekomen.

Om als waarnemer aan de slag te kunnen wordt veelal gekozen voor het rechtstreeks benaderen van een fysiotherapeut (38%). Een waarneming wordt daarnaast ook veelal gerealiseerd via familie, vrienden en kennissen (23%) en via een stage (19%). Van degenen die in de tweede lijn werkzaam zijn blijkt bijna 40% deze baan via een stage te hebben verkregen.

Om in het buitenland aan het werk te komen blijkt het reageren op advertenties de meest aangewezen weg. Bijna 40% heeft op die wijze werk gekregen. Daarnaast blijken nog al wat fysiotherapeuten via relaties een baan in het buitenland gevonden te hebben (22%). Vaak wordt men door vrienden en kennissen die reeds in het buitenland aan het werk zijn er op attent gemaakt dat er een fysiotherapeut gezocht wordt.

Tabel 26: De wijze waarop fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) werk hebben gevonden

Verkregen via	Huidige werkzaamheden				
	zelf-standig gevestigd	mede-werker*	waarnemer	intra-muraal	buitenland
Wachttijst	-	0,4%	1,7%	-	-
Waarneming	23,8%	26,5%	9,1%	15,8%	3,5%
Stage	11,9%	21,4%	18,6%	38,5%	1,8%
Reageren op advertenties	9,5%	6,8%	2,7%	12,0%	39,6%
Rechtstreeks benaderen fysiotherapeut	14,3%	24,8%	38,2%	17,4%	18,8%
Plaatsen van advertentie	-	-	0,7%	0,3%	2,5%
Via relaties	40,5%	18,4%	22,6%	10,1%	21,8%
Waarneembureau LBWF	-	0,9%	1,7%	0,3%	4,0%
Uitzendbureau	-	0,4%	1,7%	1,9%	-
Arbeidsbureau	-	-	0,7%	0,9%	0,7%
Werkgever	-	0,4%	1,0%	1,3%	1,0%
Opleiding	-	-	1,3%	0,6%	3,0%
Bureau buitenland	-	-	-	-	3,3%
Dienst	-	-	-	0,9%	-
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

* Met arbeidsovereenkomst, op notabasis (fictief dienstverband) of in loondienst van een gezondheidscentrum

In de volgende paragraaf zullen we zien dat de huidige functie die men heeft veelal niet permanent is en dat velen nog op zoek zijn naar andere werkzaamheden binnen de fysiotherapie.

5.6. Zoeken naar een andere functie

Van de in 1985 en 1986 afgestudeerde fysiotherapeuten die op 1 januari 1987 als fysiotherapeut werkzaam zijn is 60% op zoek naar

andere werkzaamheden binnen de fysiotherapie. Door velen worden de huidige werkzaamheden dus slechts als een tussenstation beschouwd, op weg naar een meer permanente functie. Dit laatste zien we onder andere terug als we de beide jaargroepen vergelijken. Zo'n 66% van de afgestudeerden uit 1986 en 55% van afgestudeerden uit 1985 is op zoek naar ander werk. Voor beide groepen geldt overigens dat relatief gezien meer mannen op zoek zijn dan vrouwen (zie tabel 27).

Tabel 27: Het percentage fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) dat per 1 januari 1987 op zoek is naar een andere functie, uitgesplitst naar de huidige functie, jaar van afstuderen en geslacht

Functie	1985			1986			Totaal
	mannen	vrouwen	Totaal	mannen	vrouwen	Totaal	
Zelfstandig gevestigd	17,2%	22,2%	19,1%	16,7%	0,0%	6,7%	16,1%
Medewerker	40,7%	30,4%	34,4%	52,8%	40,0%	44,6%	38,5%
Waarnemer	90,5%	80,6%	83,7%	89,4%	85,2%	86,6%	85,4%
Intramuraal werkzaam	46,1%	33,9%	38,7%	63,2%	52,4%	55,8%	45,3%
In buitenland als fysiotherapeut	64,5%	68,6%	66,8%	69,2%	59,6%	64,0%	65,5%
Overige werkzaamheden als fysioth.	86,4%	36,4%	76,4%	80,0%	80,0%	80,0%	77,8%
Totaal	58,3%	51,8%	54,6%	71,3%	62,8%	66,1%	59,8%

Het op zoek zijn naar een andere functie hangt duidelijk samen met de huidige functie. Van de zelfstandig gevestigden is zo'n 16% op zoek naar een andere functie; van de waarnemers is ruim 85% op zoek naar iets anders. Ook van degenen die in het buitenland werken, wil het grootste deel iets anders (66%); dit geldt overigens ook voor de restcategorie met 'overige werkzaamheden' (78%). Als we kijken naar de verschillen tussen mannen en vrouwen, dan zien we dat voor alle functies geldt dat de vrouwen relatief gezien wat minder op zoek zijn dan de mannen.

De vraag is vervolgens wat voor werkzaamheden men ambieert (tabel 28). Het werken als medewerker op basis van een arbeidsovereenkomst wordt verreweg het meest genoemd (52%) als functie waarnaar de voorkeur uitgaat. Daarna volgen een functie in de tweede lijn (45%) en een functie binnen een gezondheidscentrum (45%). Op de vierde plaats

komen we de zelfstandige vestiging tegen. Voor het werken in het buitenland spreekt slechts 15% de voorkeur uit.

De hiervoor genoemde percentages wijzigen zich als we de gewenste functie relateren aan de huidige functie (zie tabel 28). Dan blijkt bijvoorbeeld dat van degenen die nu als medewerker werkzaam zijn, bijna 57% op zoek is naar een zelfstandige functie. Bij de waarnemers daarentegen zien we juist dat het medewerkerschap het meest gezocht wordt, waarbij het werken met een arbeidsovereenkomst een grotere voorkeur heeft (63%) dan het werken op notabasis (51%). Van de groep fysiotherapeuten die binnen de tweede lijn aan de slag is, wil het grootste deel binnen de tweede lijn blijven (55%). Tot slot blijkt dat van de groep fysiotherapeuten die momenteel in het buitenland werkzaam is, het grootste deel als medewerker met een arbeidsovereenkomst aan de slag wil. Slechts 22% is op zoek naar een andere functie in het buitenland.

Tabel 28: Voorkeuren van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) die per 1 januari 1987 op zoek zijn naar een andere functie, uitgesplitst naar de functie die zij op 1 januari 1987 bekleeden*

Functie van voorkeur	Functie per 1 januari 1987						Totaal
	zelf-standig gevestigd (N=10)	mede-werker (N=97)	waarnemer (N=287)	intra-muraal (N=141)	buiten-land (N=253)	overig (N=71)	
Zelfstandige vestiging	70%	57%	42%	33%	43%	49%	44%
Arbeidsovereenkomst	50%	48%	63%	43%	45%	56%	52%
Notabasis (fictief dienstverband)	10%	36%	51%	24%	34%	38%	38%
Loondienst gezondheidscentrum	50%	37%	55%	43%	40%	34%	45%
Waarneming	20%	7%	25%	11%	4%	15%	14%
Intramuraal	30%	41%	47%	55%	42%	34%	45%
Buitenland		10%	11%	14%	22%	21%	15%
Overig	10%	9%	4%	9%	10%	3%	7%
Geen voorkeur	10%	7%	10%	10%	5%	15%	9%

* Er konden meerdere antwoorden tegelijk worden ingevuld

Bij dit alles dient overigens reeds duidelijk te zijn dat er bij de respondenten een zekere indifferentie bestaat ten aanzien van de door hen gewenste functie. De betreffende fysiotherapeuten spreken niet zozeer een eenduidige voorkeur uit over de door hen gewenste

functie, maar zijn veeleer bereid meerdere functies als fysiotherapeut te bekleden. Het gemiddeld aantal genoemde gewenste functies bedraagt 3,3. Dat dit resultaat geenszins verwonderlijk is behoeft geen betoog.

Verreweg de meesten (55%) zijn op zoek naar een full-time functie (zie tabel 29). Dit geldt overigens met name voor degenen die nu reeds full-time werkzaam zijn. Van degenen die minder dan vier dagdelen werkzaam zijn willen verreweg de meesten hun functie wat meer uitbreiden, maar zij kiezen niet voor een full-time baan.

Tabel 29: Voorkeuren ten aanzien van de omvang van de werkzaamheden (in dagdelen per week) van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) die per 1 januari 1987 op zoek zijn naar een andere functie als fysiotherapeut, uitgesplitst naar het huidige aantal dagdelen dat men werkt

Aantal dagdelen van voorkeur	Dagdelen werkzaam per 1 januari 1987						Totaal
	1-2	3-4	5-6	7-8	9-10	10+	
1- 2	0%	0%	1%	0%	1%	0%	1%
3- 4	2%	0%	2%	0%	1%	0%	1%
5- 6	17%	21%	14%	7%	9%	7%	11%
7- 8	43%	58%	40%	56%	37%	44%	42%
9-10	32%	29%	44%	43%	54%	59%	46%
meer dan 10	6%	4%	6%	5%	13%	11%	9%
geen voorkeur	15%	8%	8%	5%	7%	0%	8%

5.7. Conclusie

Van de groep pas afgestudeerde fysiotherapeuten uit 1985 en 1986 die op 1 januari 1987 aan het werk is als fysiotherapeut is maar een klein percentage werkzaam in een eigen praktijk, waarbij de vrouwen nog lager scoren dan de mannen. Verder blijkt dat van de groep die een zelfstandige praktijk heeft weten te realiseren de vrouwen zich vooral vestigen via een overname en de mannen via een vrije vestiging als solist.

Van degenen die als medewerker in een zelfstandige praktijk aan de slag zijn, werkt verreweg het grootste deel ($\pm 70\%$) op basis van een arbeidsovereenkomst. Voor wat betreft de grote groep waarnemers moe-

ten we constateren dat het waarnemerschap weliswaar een tijdelijke functie betreft, maar dat men gemiddeld zes dagdelen per week werkzaam is. Bijna 32% van hen werkt meer dan acht dagdelen.

Met betrekking tot de groep die werk heeft gevonden in de tweede lijn blijkt dat van degenen die wat langer zijn afgestudeerd, het grootste deel (40%) in een verpleegtehuis werkt.

De meest opvallende groep zijn degenen die in het buitenland aan de slag zijn. Eenderde deel van alle afgestudeerden uit 1985 is op 1 januari 1987 werkzaam in het buitenland. Vooral Duitsland (66%) en Zwitserland (19%) blijken erg in trek. De meesten van degenen die in het buitenland emplooi hebben gevonden werken in een particuliere praktijk ($\pm 60\%$). Rond de 18% is werkzaam in een ziekenhuis.

Ruim de helft van de als fysiotherapeut werkzame pas afgestudeerden heeft een werkweek van meer dan 32 uur. De eerstelijners werken zo'n zes dagdelen (24 uur) in hun eerstelijnsfunctie; de tweedelijners werken gemiddeld 30 uur per week en de in het buitenland werkzamen zijn grotendeels full-time werkzaam. Verder blijkt dat mannen over het algemeen meer uren werkzaam zijn dan vrouwen.

De gehele onderzochte groep fysiotherapeuten beschouwend kunnen we concluderen dat een groot deel van hen (nog) geen echte vaste baan als fysiotherapeut heeft. De waarneemfunctie is meestal slechts een tijdelijke, en ook van de in het buitenland werkzamen geeft het merendeel aan deze functie als niet permanent te beschouwen. Ook de aard en de omvang van de 'overige' functies geeft te denken. Van alle als fysiotherapeut werkzamen ziet slechts 37,4% zijn of haar functie als zijnde een permanente. Bij de zelfstandig gevestigden ligt dit het hoogst en bij diegenen met (een) waarneemfunctie(s) het laagst.

Van de onderzochte groep werkzame fysiotherapeuten is 60% op zoek naar een andere functie als fysiotherapeut. Vooral de waarnemers, de in het buitenland werkzamen en de in een overige functie werkzamen zijn op zoek naar een andere functie. De meeste voorkeur gaat uit naar een medewerkschap op basis van een arbeidsovereenkomst, waarbij aangetekend dient te worden dat de zoekenden niet zozeer een eenduidige voorkeur uitspreken, maar zich veeleer kenmerken door een zekere indifferentie ten aanzien van de door hen gewenste functie. Wel gaat de meeste voorkeur uit naar een full-time functie.

In het vorige hoofdstuk hebben we gezien dat bijna 34% van alle afgestudeerden uit 1985 en 1986 per 1 januari 1987 nog steeds geen werk heeft binnen de fysiotherapie. In het volgende hoofdstuk wordt deze groep aan een nadere analyse onderworpen.

6. NIET WERKZAME PAS AFGESTUDEERDE FYSIOTHERAPEUTEN

In hoofdstuk 4 hebben we geconstateerd dat 25% van de afgestudeerden uit 1985 en 42% van de afgestudeerden uit 1986 op peildatum 1 januari 1987 niet als fysiotherapeut werkzaam was. In dit hoofdstuk willen we nagaan wat de bezigheden van deze groep zijn, of men nog op zoek is naar werk in de fysiotherapie en zo ja, wat voor soort functie men ambieert. De in dit hoofdstuk te bespreken groep bestaat uit 682 personen: 241 fysiotherapeuten afgestudeerd in 1985; 441 afgestudeerd in 1986.

6.1. Bezigheden of werkzaamheden

In tabel 30 worden de niet als fysiotherapeut werkzame respondenten uitgesplitst naar bezigheden per 1 januari 1987, jaar van afstuderen en geslacht.

Tabel 30: Bezigheden van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) die op 1 januari 1987 **niet** als fysiotherapeut werkzaam zijn, naar jaar van afstuderen en geslacht

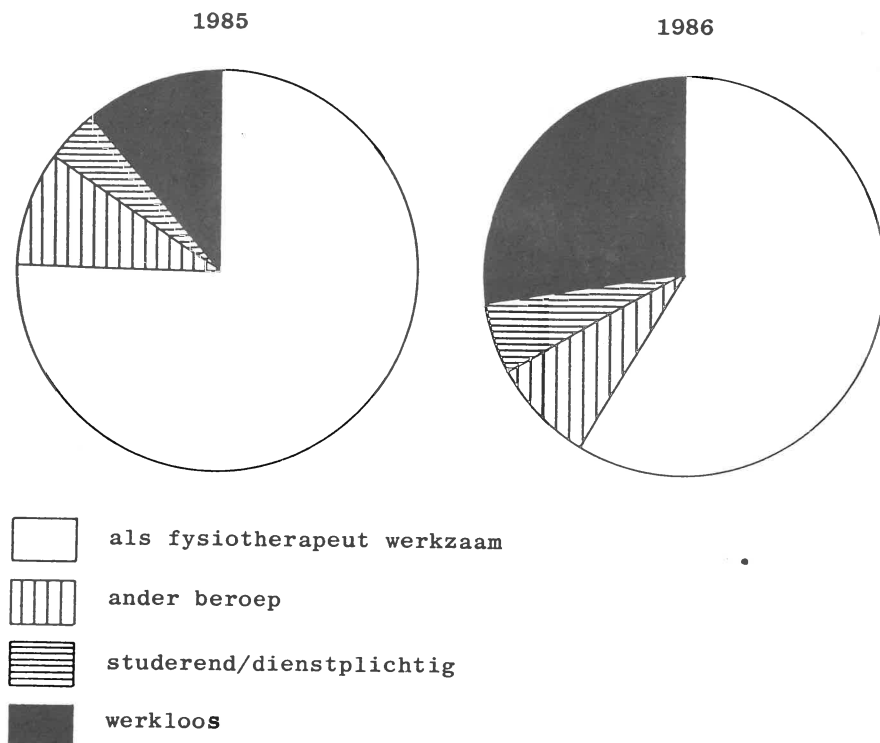
Bezigheden	1985						1986					
	mannen		vrouwen		Totaal		mannen		vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Werkloos	41	36,6	69	53,5	110	45,7	117	57,9	172	72,0	289	65,5
Studerend	18	16,1	11	8,5	29	12,0	5	2,5	13	5,4	18	4,1
Dienstplichtig	13	11,6	-	-	13	5,4	42	20,8	-	-	42	9,5
Ander beroep in gezondheidszorg	5	4,4	10	7,8	15	6,2	8	3,9	9	3,8	17	3,9
Ander beroep	31	27,7	34	26,4	65	27,0	23	11,4	35	14,6	58	13,2
Uitzendkracht/freelance	4	3,6	3	2,3	7	2,9	7	3,5	8	3,4	15	3,4
huisvrouw/-man	-	-	2	1,5	2	0,8	-	-	2	0,8	2	0,4
Totaal	112	100,0	129	100,0	241	100,0	202	100,0	239	100,0	441	100,0

Een groot deel van de fysiotherapeuten die op peildatum 1 januari 1987 **niet** als fysiotherapeut werkzaam waren is werkloos, 45,7% van de in 1985 afgestudeerden en 65,5% van de in 1986 afgestudeerden.

Dit staat gelijk aan respectievelijk 11,3% en 27,3% van alle afgestudeerden uit 1985 en 1986; waarden die als verontrustend mogen worden bestempeld.

Opvallend is verder het grote aantal respondenten met een beroep buiten de gezondheidszorg; men heeft zijn heil (al dan niet tijdelijk) elders gezocht. Vooral de in 1985 afgestudeerden scoren hierbij hoog.

Figuur 2: Werkzaamheden van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) per 1 januari 1987

Verder blijkt dat vrouwen iets oververtegenwoordigd zijn in de categorie werklozen. Van **alle** vrouwelijke respondenten afgestudeerd in 1985 is 12,6% werkloos; van de in 1986 afgestudeerden is dit zelfs 28,0%. Voor de mannelijke respondenten liggen deze percentages op respectievelijk 9,6% en 26,3%.

In aanvulling op deze weinig opwekkende cijfers, stemt ook de aard van de overige werkzaamheden dan wel bezigheden niet tot vreugde: studierend en dienstplichtig is men niet voor het leven, en het werken op uitzend- of freelance-basis biedt ook weinig zekerheid en kan dan ook in zekere zin als lapmiddel worden beschouwd.

Aan de onderzochten werd gevaagd wat de voornaamste reden was dat men niet als fysiotherapeut werkzaam was op de peildatum. Ruim 70% gaf als reden op dat men geen baan als fysiotherapeut had weten te vinden. Vooral de vrouwelijke respondenten gaven dit als reden op (tabel 31).

Tabel 31: Redenen dat fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) op 1 januari 1987 **niet** als fysiotherapeut werkzaam zijn, naar jaar van afstuderen en geslacht

Reden niet als fysiotherapeut werkzaam	1985						1986					
	mannen		vrouwen		Totaal		mannen		vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Geen werk gevonden	76	67,9	111	86,1	187	77,6	116	57,4	192	80,4	308	69,8
Studie	9	8,0	3	2,3	12	5,0	4	2,0	4	1,7	8	1,8
Militaire dienst	16	14,3	-	-	16	6,6	59	29,2	-	-	59	13,4
Niet zoekend	9	8,0	4	3,1	13	5,4	4	2,0	11	4,6	15	3,4
Wil naar buitenland	-	-	4	3,1	4	1,7	10	4,9	11	4,6	21	4,8
Privé-omstandig- heden	1	0,9	4	3,1	5	2,0	3	1,5	8	3,3	11	2,5
Onbekend	1	0,9	3	2,3	4	1,7	6	3,0	13	5,4	19	4,3
Totaal	112	100,0	129	100,0	241	100,0	202	100,0	239	100,0	441	100,0

Van de pas afgestudeerde fysiotherapeuten die per 1 januari 1987 niet als fysiotherapeut werkzaam waren, hebben er 200 (29,3%) voor die peildatum weleens gedurende een korte periode als fysiotherapeut gewerkt; 224 personen (32,8%) hebben in twee of meer functies als fysiotherapeut gewerkt. De rest, 258 personen (37,8%), is nog nooit als fysiotherapeut aan de slag geweest; dit betreft aldus 12,7% van alle respondenten. In tabel 32 wordt deze groep nader uitgesplitst naar jaar van afstuderen en geslacht.

Hieruit blijkt dat vrouwen vaker een of meerdere functie(s) hebben uitgeoefend dan mannen. Het verschil tussen de in 1985 en 1986 afgestudeerden is niet onlogisch. Van de 424 respondenten die eerder als fysiotherapeut werkzaam waren, waren er 280 (67,3%) dit in één (of meerdere) functie(s) als waarnemer.

Tabel 32: Aantal functies dat fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) hebben uitgeoefend voordat zij op 1 januari 1987 **niet** meer als fysiotherapeut werkzaam waren, naar jaar van afstuderen en geslacht

Doit als fysio- therapeut werk- zaam geweest	1985						1986					
	mannen		vrouwen		Totaal		mannen		vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Nooit	41	36,6	31	24,0	72	29,9	95	47,0	91	38,1	186	42,2
In één functie	28	25,0	43	33,3	71	29,4	53	26,3	76	31,8	129	29,2
In twee of meer functies	43	38,4	55	42,7	98	40,7	54	26,7	72	30,1	126	28,6
Totaal	112	100,0	129	100,0	241	100,0	202	100,0	239	100,0	441	100,0

6.2. Op zoek naar een functie als fysiotherapeut

Van de 682 per 1 januari 1987 niet als fysiotherapeut werkzame respondenten waren 510 personen (74,8%) op dat moment op zoek naar werk als fysiotherapeut. In tabel 33 wordt de groep nader uitgesplitst naar jaar van afstuderen en geslacht.

Tabel 33: De mate waarin niet werkzame fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) per 1 januari 1987 op zoek zijn naar een functie als fysiotherapeut, naar jaar van afstuderen en geslacht

Zoekend	1985						1986					
	mannen		vrouwen		Totaal		mannen		vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Zoekend per 1-1-'87	73	65,2	88	68,2	161	66,8	143	70,8	206	86,2	349	79,2
Op zoek geweest	27	24,1	35	27,1	62	25,7	30	14,8	20	8,4	50	11,3
Niet zoekend/nooit gezocht	12	10,7	6	4,7	18	7,5	29	14,4	13	5,4	42	9,5
Totaal	112	100,0	129	100,0	241	100,0	202	100,0	239	100,0	441	100,0

De in 1986 afgestudeerden zijn meer op zoek naar een functie als fysiotherapeut dan de in 1985 afgestudeerde niet werkzame fysiotherapeuten, waarbij vrouwen relatief gezien meer op zoek zijn dan mannen. Diegenen die per 1 januari 1987 niet op zoek waren naar een functie als fysiotherapeut beschouwen òf hun huidige werkzaamheden/bezigheden als voorlopig nog voortdurend, òf hebben reeds een baan gevonden welke in de loop van 1987 zal worden ingevuld.

In tabel 34 worden de per 1 januari 1987 zoekenden uitgesplitst naar functie van voorkeur, jaar van afstuderen en geslacht.

Tabel 34: Gewenste functie van niet als fysiotherapeut werkzame (in 1985 en 1986 afgestudeerde) fysiotherapeuten welke op 1 januari 1987 op zoek zijn naar een functie als fysiotherapeut, naar jaar van afstuderen en geslacht, in procenten

Gewenste functie	1985			1986		
	mannen (N=72)	vrouwen (N=88)	Totaal (N=160)	mannen (N=140)	vrouwen (N=204)	Totaal (N=344)
Zelfstandige vestiging	50%	26%	37%	34%	14%	22%
Arbeidsovereenkomst	57%	53%	55%	44%	54%	50%
Notabasis	51%	47%	49%	39%	47%	44%
Loondienst gezondheidcentrum	50%	59%	55%	42%	57%	51%
Waarneming	47%	58%	53%	54%	63%	59%
Intramuraal	46%	59%	53%	36%	53%	46%
Buitenland	11%	17%	14%	27%	23%	25%
Overig	8%	3%	6%	4%	2%	3%
Geen voorkeur	22%	26%	24%	26%	26%	26%

De resultaten uit deze tabel kunnen worden vergeleken met die uit tabel 27. Hierbij vallen enkele zaken op. Waren een waarneemfunctie en een functie in het buitenland nog weinig gewild onder de reeds als fysiotherapeut werkzame zoekers (tabel 27), in tabel 34 ligt de situatie anders. De indifferentie ten aanzien van de gewenste functie als fysiotherapeut is veel groter. Het gemiddeld aantal genoemde functies van voorkeur bedraagt 3,1. Bovendien gaf maar liefst een kwart van de respondenten op deze vraag aan in het geheel geen voorkeur te hebben. Slechts 67 respondenten (13,3%) noemden expliciet één voorkeursfunctie (19 van hen willen een waarneemfunctie en

18 van hen ambiëren een functie in het buitenland). Een dergelijk resultaat komt natuurlijk niet onverwacht: men wil als fysiotherapeut aan de slag en dan maakt het niet zoveel uit in welke functie. Uit de tabel valt verder af te leiden dat mannen vaker een zelfstandige vestiging ambiëren dan vrouwen. Vrouwen geven relatief vaker de voorkeur aan het werken in loondienst van een gezondheidscentrum, aan een functie als waarneemster en aan een intramurale functie.

Ook in tabel 35 is, nu in vergelijking met tabel 29, een grotere indifferentie te constateren, dit met betrekking tot het aantal dagdelen dat men per week zou willen werken.

Tabel 35: Gewenst aantal dagdelen dat niet werkzame fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) zouden willen werken, uitgesplitst naar jaar van afstuderen en geslacht, in procenten

Voorkeur voor aantal dagdelen	1985			1986		
	mannen (N = 72)	vrouwen (N = 88)	Totaal (N = 160)	mannen (N = 141)	vrouwen (N = 205)	Totaal (N = 346)
1- 2	1%	1%	1%	1%	0%	1%
3- 4	11%	3%	7%	1%	4%	3%
5- 6	15%	21%	18%	10%	22%	17%
7- 8	25%	34%	30%	23%	38%	32%
9-10	44%	33%	38%	43%	30%	36%
Meer dan 10	15%	2%	8%	17%	4%	9%
Geen voorkeur	14%	22%	18%	26%	33%	30%

Net als in tabel 34 bedraagt het aandeel fysiotherapeuten zonder expliciete voorkeur(en) meer dan een kwart van de respondenten op deze vraag. De onverschilligheid is vooral groot onder diegenen afgestudeerd in 1986. Daarnaast zijn de vrouwelijke respondenten onverschilliger dan de mannelijke.

Laten we deze personen buiten beschouwing dan valt te zien dat de meeste mensen een zo volledig mogelijke werkweek wensen.

Tenslotte is gevraagd naar de wijze waarop men naar een functie in de fysiotherapie zoekt. Tabel 36 geeft op deze vraag een antwoord. Van 21 respondenten is de wijze van zoeken niet bekend.

Tabel 36: De wijze waarop niet werkzame fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) op zoek zijn naar werk per 1 januari 1987, uitgesplitst naar jaar van afstuderen en geslacht, in procenten

Wijze van zoeken	1985			1986		
	mannen (N = 71)	vrouwen (N = 87)	Totaal (N = 158)	mannen (N = 134)	vrouwen (N = 197)	Totaal (N = 331)
Via waarneming	72%	86%	80%	63%	74%	70%
Via stage	47%	47%	47%	48%	54%	52%
Via reageren op advertentie	90%	92%	91%	84%	91%	89%
Via rechtstreeks benaderen van gevestigde fys.ther./instelling	80%	77%	78%	66%	78%	73%
Via familie, vrienden, kennissen	70%	66%	68%	61%	73%	68%
Via wachtlijst	38%	23%	30%	28%	27%	28%
Via waarneembureau LBWF	-	7%	4%	2%	3%	2%
Via uitzendbureau	-	3%	2%	2%	2%	2%
Via plaatsen van advertentie	14%	10%	12%	9%	3%	5%
Anders	-	5%	3%	7%	4%	5%

Uit deze tabel blijkt dat men veelal op verschillende wijzen tegelijk op zoek is. Indien we de verschillende manieren in de categorie 'anders' als één zoekwijze beschouwen, dan bedraagt het gemiddeld aantal manieren waarop men zoekt 4,0. Men doet er aldus veel voor om aan een baan te komen; vooral op advertenties loopt het storm. Duidelijke verschillen tussen mannen en vrouwen, dan wel tussen diegenen afgestudeerd in 1985 en 1986 zijn er niet.

6.3. Conclusie

Een groot deel van de pas afgestudeerde fysiotherapeuten uit 1985 en 1986 op heeft op 1 januari 1987 nog steeds geen werk gevonden binnen de fysiotherapie. Van de in 1985 en 1986 afgestudeerde fysiotherapeuten zijn respectievelijk 25% en 42% op 1 januari 1987 **niet** als fysiotherapeut werkzaam; 11,3% respectievelijk 27,3% is op dat moment zelfs geheel werkloos. Deze laatsten vormen 58% van alle niet als fysiotherapeut werkzamen. Daarnaast heeft 27% van hen zijn of haar heil, al dan niet tijdelijk, elders gezocht, en is 15% van hen

op dat moment 'niet direct in de markt' vanwege studie of dienstplicht. Opnieuw dient hier te worden gewezen op het vermoedelijke feit, dat de werkloosheidspercentages nog wel wat hoger zullen liggen, vanwege de ondervertegenwoordiging van werkloze fysiotherapeuten onder de respondenten (zie paragraaf 3.3).

Van de 682 niet als fysiotherapeut werkzame respondenten zijn er 510 (75%) op 1 januari 1987 op zoek naar een functie als fysiotherapeut. De in 1986 afgestudeerden zijn meer op zoek dan de in 1985 afgestudeerden. Ook zijn vrouwen meer op zoek dan mannen.

De in dit hoofdstuk besproken zoekende fysiotherapeuten kenmerken zich door een grote mate van indifferentie ten aanzien van de door hen gewenste uitoefening van het beroep van fysiotherapeut. Deze indifferentie betreft zowel de aard van de functie waarin, als het aantal dagdelen per week dat men werkzaam wil zijn. Deze indifferentie is groter dan onder diegenen besproken in het vorige hoofdstuk. We dienen deze indifferentie overigens niet als negatief te beoordelen: men kan niet al te kieskeurig zijn op een arbeidsmarkt waar de spoeling uiterst dun is.

7. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Het in dit rapport gepresenteerde onderzoek onder pas afgestudeerde fysiotherapeuten heeft, met het oog op een verdere beroepskrachtenplanning binnen de fysiotherapie in Nederland, een aantal belangrijke gegevens opgeleverd. Immers de gegevens zijn op landelijke schaal verzameld, en de respons mocht hoog worden genoemd. De resultaten komen misschien niet zozeer als een verrassing, maar bestaande vermoedens omtrent de situatie op de arbeidsmarkt voor fysiotherapeuten zijn, met behulp van het gepresenteerde cijfermateriaal, nu hard gemaakt.

Voornaamste conclusie uit het onderzoek luidt, dat een groot deel van de pas afgestudeerde fysiotherapeuten uit 1985 en 1986 op 1 januari 1987 geen werk heeft gevonden binnen de fysiotherapie: 24% respectievelijk 42% van de in 1985 en 1986 afgestudeerde fysiotherapeuten is per 1 januari 1987 niet als fysiotherapeut werkzaam; 11% respectievelijk 27% van de in 1985 en 1986 afgestudeerden is zelfs geheel werkloos. Deze cijfers betreffen de respondenten op de enquête. Een non-respons analyse heeft echter het vermoeden doen ontstaan dat de als fysiotherapeut werkzamen oververtegenwoordigd zijn onder de respondenten, waardoor de zojuist vermelde percentages in werkelijkheid nog wel iets hoger zullen liggen.

De discrepantie tussen vraag naar en aanbod van banen voor fysiotherapeuten is van een dergelijke omvang dat er sprake is van een grote structurele werkloosheid onder pas afgestudeerde fysiotherapeuten. Dat de economische conjunctuur en het daarmee samenhangende beleid een gedeeltelijke invloed hebben op deze werkloosheid is een even juiste als triviale constatering: een juiste in het licht van het toekomstige beleid ten aanzien van, en de toekomstige ontwikkelingen in de fysiotherapie; een triviale, en zelfs weinig relevante, in de ogen van de betrokkenen, de werkloze en werkzoekende fysiotherapeuten.

Een optimistische veronderstelling dat een deel van de werkloosheid onder fysiotherapeuten frictiewerkloosheid zou betreffen (waarbij het aanbod niet adequaat aansluit bij de vraag) wordt direct overschaduwd door de veel grotere verborgen werkloosheid onder fysiotherapeuten. Deze verborgen werkloosheid kent als symptomen: (1) zeer korte werkweken als fysiotherapeut, (2) afgestudeerde fysiotherapeuten die een andere studie gaan volgen, (3) afgestudeerde fysiotherapeuten die hun heil in een ander segment van de arbeidsmarkt zoeken,

en last but not least, (4) het grote aantal fysiotherapeuten, werkzaam als waarnemer, dan wel in het buitenland.

Ten aanzien van de wel als fysiotherapeut werkzame pas afgestudeerden dienen dan ook de volgende kanttekeningen te worden geplaatst. Slechts een klein deel van hen (37%) ziet zijn of haar functie als permanent. Daarnaast zijn nogal wat fysiotherapeuten werkzaam in het buitenland (22% van die afgestudeerden uit 1986 en 16% van alle afgestudeerden uit 1986) of als waarnemer (14% van alle afgestudeerden uit 1980 en 19% van alle afgestudeerden uit 1986). Tenslotte is van enkele respondenten (fysiotherapeuten in militaire of vervangende dienst en fysiotherapeuten verbonden aan een sportvereniging) hun status als 'zijnde als fysiotherapeut werkzaam' op zijn minst dubieus.

Niet alleen de aard van de werkzaamheden als fysiotherapeut maar ook de omvang van de werkzaamheden doet vermoeden dat voor velen nog lang geen ideale situatie is bereikt: 13% van de als fysiotherapeut werkzamen werkt 16 uur per week of minder, waarschijnlijk niet voldoende om te voorzien in het levensonderhoud.

Al deze minder opwekkende kanttekeningen resulteren in een somber beeld van de positie van pas afgestudeerde fysiotherapeuten op de arbeidsmarkt. Dit blijkt onder andere uit het feit dat bijna 65% van alle afgestudeerden uit 1985 en 1986 op 1 januari 1987 op zoek is naar een (andere) functie als fysiotherapeut. Een deel van de respondenten heeft hieruit reeds een conclusie getrokken en houdt de fysiotherapie voor gezien: men vangt een andere studie aan of betreft een functie buiten de fysiotherapie.

De huidige fysiotherapeuten-arbeidsmarkt is ruimschoots verzadigd. Een overheidsmaatregel als een beperking van de instroom in de eerste lijn versterkt het probleem, en de beperking van de instroom aan de opleidingen stelt de oplossing van het probleem nog enkele jaren uit, en komt aldus in zekere zin te laat. In de tussentijd (de komende jaren) zal het werkloosheidsprobleem steeds groter worden.

De in dit onderzoek gepresenteerde gegevens betreffen de situatie op één moment. De representativiteit van deze momentopname staat niet ter discussie. Of in de loop der tijd steeds meer pas afgestudeerde fysiotherapeuten uit 1985 en 1986 aan de slag komen als fysiotherapeut is een vraag die door middel van longitudinaal onderzoek in de komende jaren beantwoord zal worden.

Tabel 1:	Ruwe schatting van het aantal arbeidsplaatsen fysiotherapeuten, respectievelijk werkzame en gediplomeerde fysiotherapeuten	4
Tabel 2:	Opleidingsgegevens (1980/81 - 1986/87)	6
Tabel 3:	Absoluut aantal afgestudeerde fysiotherapeuten per jaar vanaf 1980	7
Tabel 4:	Verdeling naar geslacht en jaar van afstuderen van de responsgroep en de non-responsgroep	13
Tabel 5:	Verdeling naar plaats van opleiding en jaar van afstuderen van de responsgroep en de non-responsgroep	14
Tabel 6:	Respons naar werkzaamheid in de eerste lijn en jaar van afstuderen	15
Tabel 7:	Aantal fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) naar plaats van opleiding, jaar van afstuderen en geslacht	17
Tabel 8:	Leeftijdverdeling van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) naar jaar van afstuderen en geslacht	18
Tabel 9:	Absoluut en relatief aantal fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) dat op 1 januari 1987 werkzaam is als fysiotherapeut, naar jaar van afstuderen en geslacht	19
Tabel 10:	Aantal functies die fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) per 1 januari 1987 uitoefenen, naar jaar van afstuderen	21
Tabel 11:	Werkzaamheden van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) per 1 januari 1987, naar jaar van afstuderen en geslacht	22
Tabel 12:	Omvang van de werkzaamheden van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) die op 1 januari 1987 werkzaam zijn als fysiotherapeut, naar jaar van afstuderen en geslacht	23
Tabel 13:	Aantal fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) dat na- of bijscholingscursussen heeft gevolgd of daar nog mee bezig is, naar jaar van afstuderen en geslacht	24

Tabel 14: Percentage fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) dat één of meer na- of bijscholingscursussen heeft gevolgd, naar functie per 1 januari 1987 en jaar van afstuderen	25
Tabel 15: Percentage fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) dat één of meer cursussen volgt c.q. gevolgd heeft, naar cursus, jaar van afstuderen en geslacht	26
Tabel 16: Absolute en relatieve verdeling van in 1985 en 1986 afgestudeerde fysiotherapeuten, naar type werkzaamheden per 1 januari 1987, uitgesplitst naar jaar van afstuderen en geslacht	28
Tabel 17: Vestigingswijze van zelfstandig gevestigde fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) naar geslacht per 1 januari 1987	30
Tabel 18: Het aantal dagdelen dat zelfstandig gevestigde fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) werkzaam zijn naar geslacht per 1 januari 1987	30
Tabel 19: Type medewerkerschap van per 1 januari 1987 werkzame fysiotherapeuten, afgestudeerd in 1985 en 1986, naar jaar van afstuderen en geslacht	31
Tabel 20: Omvang van de werkzaamheden (in dagdelen per week) van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) die per 1 januari 1987 werkzaam zijn als medewerker, naar geslacht	32
Tabel 21: In de tweede lijn werkzame fysiotherapeuten, afgestudeerd in 1985 en 1986, naar instellingstype, jaar van afstuderen en geslacht per 1 januari 1987	33
Tabel 22: Omvang van de werkzaamheden (in uren per week) van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) die per 1 januari 1987 werkzaam zijn in de tweede lijn, naar jaar van afstuderen	34
Tabel 23: De landen waarin in het buitenland werkzame fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) per 1 januari 1987 werkzaam zijn, naar jaar van afstuderen	35
Tabel 24: De werksetting waarin fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) per 1 januari 1987 in het buitenland werkzaam zijn, naar jaar van afstuderen en geslacht	35

Tabel 25: Redenen waarom fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) per 1 januari 1987 in het buitenland werkzaam zijn, naar jaar van afstuderen	36
Tabel 26: De wijze waarop fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) werk hebben gevonden	38
Tabel 27: Percentage fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) dat per 1 januari 1987 op zoek is naar een functie, uitgesplitst naar de huidige functie, jaar van afstuderen en geslacht	39
Tabel 28: Voorkeuren van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) die per 1 januari 1987 op zoek zijn naar een andere functie, uitgesplitst naar de functie die zij op 1 januari 1987 bekleden	40
Tabel 29: Voorkeuren ten aanzien van de omvang van de werkzaamheden (in dagdelen per week) van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) die per 1 januari 1987 op zoek zijn naar een andere functie, uitgesplitst naar het huidig aantal dagdelen dat men werkt	41
Tabel 30: Bezigheden van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) die op 1 januari 1987 niet als fysiotherapeut werkzaam zijn, naar jaar van afstuderen en geslacht	43
Tabel 31: Redenen dat fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) op 1 januari 1987 niet als fysiotherapeut werkzaam zijn, naar jaar van afstuderen en geslacht	45
Tabel 32: Aantal functies dat fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) hebben uitgeoefend voordat zij op 1 januari 1987 niet meer als fysiotherapeut werkzaam waren, naar jaar van afstuderen en geslacht	46
Tabel 33: De mate waarin niet werkzame fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) per 1 januari 1987 op zoek zijn naar een functie als fysiotherapeut, naar jaar van afstuderen en geslacht	46
Tabel 34: Gewenste functie van niet werkzame fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) die per 1 januari 1987 op zoek zijn naar werk als fysiotherapeut, uitgesplitst naar jaar van afstuderen en geslacht, in procenten	47

Vervolg lijst van tabellen en figuren	pag.
Tabel 35: Gewenste aantal dagdelen dat niet werkzame fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) zou willen werken, uitgesplitst naar jaar van afstuderen en geslacht, in procenten	48
Tabel 36: De wijze waarop niet werkzame fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) op zoek zijn naar werk per 1 januari 1987, naar jaar van afstuderen en geslacht, in procenten	49
Figuur 1: Fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) al of niet aan het werk als fysiotherapeut per 1 januari 1987, naar geslacht	20
Figuur 2: Werkzaamheden van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) per 1 januari 1987	44
Schema 1: Factoren van invloed op het aanbod van fysiotherapeuten	5

LITERATUUR

- AGRESTI, A. (1984); Analysis of ordinal categorical data. New York, John Wiley & Sons
- BERG, J.A. VAN DEN, P. ENGELS, J.H.M. TROMP (1985); Een jaar na beëindigen van de opleiding tot fysiotherapeut. Fysiovisie, 1985, no.9, p.10-11
- BERG, J.A. VAN DEN, J.H.M. TROMP, C.P. VAN WEES (1986); Na het beëindigen van de opleiding. Fysiovisie, 1986, no.12, p.10-12
- BERG, J.A. VAN DEN, J.H.M. TROMP, C.P. VAN WEES (1988); Een jaar na het beëindigen van de opleiding tot fysiotherapeut. Fysiovisie, 1988, no.2, p.6-8
- DAM, F. VAN en L. HINGSTMAN (1987); Cijfers uit de registratie van beroepen in de eerstelijnsgezondheidszorg 1987. Utrecht, NIVEL
- HEUVEL, C. VAN DEN (1986a); Schrikbarend aantal werkzoekende fysiotherapeuten. Fysiovisie, 1986, no.3, p.8-9
- HEUVEL, C. VAN DEN (1986b); Het is moeilijk maar het kan... en het moet. Fysiovisie, 1986, no.9, p.8-9
- HINGSTMAN, L. en H. BOON (1986); Fysiotherapeuten in de eerstelijnsgezondheidszorg: aantallen, samenstelling en geografische spreiding. Utrecht, NIVEL
- MINISTERIE VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN CULTUUR (1986); Beroepskrachtenplanning gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening 1986. Leidschendam, Tweede Kamer, vergaderjaar 1985-1986, 19388, nrs. 1-2
- MINISTERIE VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN CULTUUR (1988); Notitie Taakstellingen Beroepskrachtenplanning Gezondheidszorg. Rijswijk, WVC
- NATIONALE RAAD VOOR DE VOLKSGEZONDHEID (1987); Rapport beroepskrachtenplanning fysiotherapeuten. Zoetermeer, NRV
- NEDERLANDE STAATSCOURANT 1986, nr.219; Nationale Raad Volksgezondheid: Minder fysiotherapeuten, diëtisten, ergotherapeuten en logopedisten nodig
- NEDERLANDE STAATSCOURANT 1987, nr.184; Beperking studierichtingen moet gepaard gaan met nieuwe opleidingen gezondheidszorg
- TROMP, J.H.M., J.A. VAN DEN BERG, P. ENGELS (1984); Een jaar na het beëindigen van de opleiding tot fysiotherapeut. Fysiovisie, 194, no.9, p.6-7

nederlands instituut
voor onderzoek van de
eerstelijnsgezondheidszorg

drieharingstraat 26
postbus 1568
3500 bn utrecht
telefoon: 030 319946

Registratieproject pas afgestudeerde

Fysiotherapeuten

Peildatum 1 januari 1987

Indien bovenstaande naam of adres
niet meer correct is gaarne hier-
naast de goede naam of adres in-
vullen

Naam :
Straat :
Postcode:
Plaats :

Indien U verwacht volgend jaar
januari niet meer op het zelfde
adres te wonen, zoudt U dan een
correspondentie-adres (b.v. adres
ouders) op willen geven via het
welk wij U kunnen bereiken?

Naam :
Straat :
Postcode:
Plaats :

PERSONALIA

1. Wat is Uw geboortedatum?

2. Bent U vrouw of man? ☐ vrouw ☐ man

3. Aan welke school hebt U de opleiding tot fysiotherapeut gevolgd en in welk
jaar hebt U het diploma behaald?

Opleidingsschool:

diploma in : (maand) (jaar)

4. Hebt U na Uw opleiding tot fysiotherapeut nog aanvullende cursussen gedaan
op het terrein van de fysiotherapie (of bent U daar nog mee bezig?) en zo
ja, welke cursus(sen) betreft dat en in hoeverre hebt U deze cursus(sen)
afgerond?

☐ neen

☐ ja → de volgende cursus(sen) afgerond :

↓
de volgende cursus(sen) mee bezig:

5. Van welke beroepsvereniging(en) voor fysiotherapeuten bent U lid? (U kunt meerdere beroepsverenigingen opgeven)

- ☐ Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie
- ☐ Nederlandse Vereniging van Vrijgevestigde Fysiotherapeuten
- ☐ Vereniging van Medewerkers Fysiotherapeuten in een vrijgevestigde praktijk
- ☐ Geen lid

6a Bent U op dit moment (1 januari 1987) werkzaam als praktizerend fysiotherapeut?

- ☐ neen → verder naar vraag 34
- ☐ ja → verder naar vraag 6b

6b Op welke wijze bent U op 1 januari 1987 als fysiotherapeut werkzaam?

(Indien Uw werkzaamheden in meer dan één van de genoemde categorieën valt, bijvoorbeeld U bent werkzaam in een ziekenhuis en in een vrijgevestigde praktijk, wilt u dan voor beide categorieën de bijbehorende vragen invullen).

- ☐ Fysiotherapeut (in eigen praktijk of maatschap) in een vrijgevestigde praktijk in Nederland → verder naar vraag 7
- ☐ Fysiotherapeut met een arbeidsovereenkomst in een vrijgevestigde praktijk in Nederland → verder naar vraag 14
- ☐ Fysiotherapeut op notabasis in een vrijgevestigde praktijk in Nederland → verder naar vraag 14
- ☐ Fysiotherapeut in loondienst van een gezondheidscentrum in Nederland → verder naar vraag 18
- ☐ Fysiotherapeut werkzaam in de intramurale gezondheidszorg in Nederland (d.w.z. in loondienst van een ziekenhuis, verpleeghuis, revalidatiecentrum, e.d.) → verder naar vraag 22
- ☐ Waarnemer/waarneemster werkzaam in Nederland → verder naar vraag 25
- ☐ Fysiotherapeut werkzaam in het buitenland → verder naar vraag 28
- ☐ Overige werkzaamheden als fysiotherapeut → verder naar vraag 32

Vragen voor fysiotherapeuten werkzaam in een vrijgevestigde praktijk (d.w.z. in eigen praktijk of maatschap)

Let op: indien U in meer dan één praktijk of maatschap werkzaam bent zoudt U dan de onderstaande vragen voor de andere praktijk(en) apart in willen vullen; d.w.z. gegevens over de andere praktijk(en) apart erbij schrijven.

7. Sinds wanneer hebt U zich in Uw huidige praktijk als fysiotherapeut gevestigd? (Let op: alleen de datum noemen waarop U een eigen praktijk of maatschap bent begonnen)

jaar : maand:

8. Hebt U een overeenkomst met een ziekenfonds?

☐ ja ☐ nee

9. Op welk(e) adres(sen) is Uw praktijk gevestigd en hoeveel dagdelen (een dagdeel is gelijk aan ééntiende deel van een volledige werkweek) per week bent U als fysiotherapeut werkzaam op dit (deze) adres(sen)? (onder het aantal dagdelen wordt verstaan de dagdelen die U gemiddeld per week besteedt aan therapeutische zorg aan particuliere- en ziekenfondspatiënten, alsmede aan de hierop betrekking hebbende administratie).

straat	plaats	aantal dagdelen per week
straat	plaats	aantal dagdelen per week
straat	plaats	aantal dagdelen per week
straat	plaats	aantal dagdelen per week
straat	plaats	aantal dagdelen per week
straat	plaats	aantal dagdelen per week

10. Indien U in een maatschap werkt, wie maken naast Uzelf deel uit van de maatschap? (Let op: dus niet degenen die met een arbeidsovereenkomst of op notabasis werkzaam zijn)

naam	naam
naam	naam
naam	naam
naam	naam
naam	naam

11. Welke fysiotherapeuten zijn er nog meer in Uw praktijk werkzaam? (Let op: niet de stagiaires noemen)

naam	naam
naam	naam
naam	naam
naam	naam
naam	naam

12. Hoeveel stagiaires zijn er in Uw praktijk werkzaam, en hoeveel dagdelen (een dagdeel is gelijk aan ééntiende deel van een volledige werkweek) per week zijn zij gemiddeld **totaal** in Uw praktijk aanwezig? (dagdelen van de stagiaires bij elkaar optellen)

..... aantal stagiaires

..... aantal dagdelen per week

13. Op welke wijze hebt U zich in Uw huidige praktijk gevestigd?

- ☐ Vrije vestiging in bestaande associatie
- ☐ Overname eenmanspraktijk
- ☐ Overname van deel van bestaande associatie
- ☐ Vrije vestiging (solist)
- ☐ Vrije vestiging (tegelijk met anderen in associatie)
- ☐ Anders, te weten:

Na vraag 13 verder naar vraag 46

Vragen voor fysiotherapeuten met een arbeidsovereenkomst of op notabasis in een vrijgevestigde praktijk

Let op: indien U in meer dan één praktijk werkzaam bent zoudt U dan de onderstaande vragen voor de verschillende praktijksituaties apart in willen vullen; dat wil zeggen gegevens over de andere praktijken apart erbij schrijven.

- 14a. Wanneer bent U in deze praktijk begonnen; d.w.z. de datum waarop Uw arbeidsovereenkomst is ingegaan of de datum waarop U op notabasis bent begonnen?

. . . . jaar maand

15. Hebt U een overeenkomst met een ziekenfonds?

☐ ja ☐ neen

16. Op welk(e) adres(sen) is de praktijk gevestigd waarin U werkzaam bent en hoeveel dagdelen (een dagdeel is gelijk aan ééntiende deel van een volledige werkweek) per week bent U werkzaam op de verschillende adressen? (Alleen de dagdelen die U gemiddeld per week besteedt aan therapeutische zorg aan particuliere- en ziekenfondspatiënten, alsmede aan de hierop betrekking hebbende administratie.)

straat plaats aant. dagd. p. week
straat plaats aant. dagd. p. week
straat plaats aant. dagd. p. week
straat plaats aant. dagd. p. week
straat plaats aant. dagd. p. week

17. Wie is of zijn de eigenaars/maatschapsleden van de praktijk waarin U werkzaam bent?

naam	naam
naam	naam
naam	naam
naam	naam

Na vraag 17 verder naar vraag 46

VRAGEN VOOR FYSIOTHERAPEUTEN WERKZAAM IN LOONDIENT VAN EEN GEZONDHEIDSCENTRUM

Let op: a. Onder een gezondheidscentrum wordt verstaan de praktijkvoering van tenminste een zelfstandig gevestigde huisarts, een wijkverpleegkundige en een maatschappelijk werkende onder één dak.

b. indien U in dienst bent van meer dan één gezondheidscentrum zoudt U dan de onderstaande vragen voor die verschillende gezondheidscentra in willen vullen; dat wil zeggen de gegevens over de andere gezondheidscentra apart erbij schrijven.

18. Sinds wanneer bent U in loondienst van het gezondheidscentrum?

. . . . jaar maand

19. Hebt U een overeenkomst met een ziekenfonds?

☐ ja ☐ neen

20. Op welk(e) adres(sen) is het gezondheidscentrum gevestigd en hoeveel uren per week bent U daar als fysiotherapeut werkzaam? (Alleen uren die U gemiddeld per week besteedt aan therapeutische zorg aan particuliere- en ziekenfondspatiënten, alsmede aan de hierop betrekking hebbende administratie).

straat plaats aantal uren per week ...

straat plaats aantal uren per week ...

21. Welke fysiotherapeuten zijn naast Uzelf eveneens in loondienst van het betreffende gezondheidscentrum?

naam naam

naam naam

naam naam

naam naam

naam naam

Na vraag 21 verder naar vraag 46

VRAGEN VOOR FYSIOTHERAPEUTEN WERKZAAM IN DE INTRAMURALE GEZONDHEIDSZORG (D.W.Z. IN LOONDIENST VAN EEN ZIEKENHUIS, VERPLEEGHUIS, REVALIDATIECENTRUM E.D.)

Let op: indien U in meer dan één instelling werkzaam bent zoudt U dan de onderstaande vragen per instelling willen invullen?

22. Zoudt U voor de instelling(en) waarin U op dit moment (1 januari 1987) werkzaam bent willen opgeven sinds wanneer U daar met de werkzaamheden bent begonnen, alsmede het type van de instelling(en) (bv. ziekenhuis, revalidatiecentrum, verpleeghuis e.d.), de naam van de instelling(en), en het adres van de instelling(en)?

Instelling nr.1

begonnen in: jaar maand

type instelling

naam instelling

adres instelling

.....

Instelling nr.2

begonnen in: jaar maand

type instelling

naam instelling

adres instelling

.....

23. Hoeveel uren per week bent U als fysiotherapeut werkzaam in de instelling(en)? (Alleen uren die U gemiddeld per week besteedt aan therapeutische zorg aan particuliere- en ziekenfondspatiënten, alsmede aan de hierop betrekking hebbende administratie)

☐ instelling nr.1 uren per week

☐ instelling nr.2 uren per week

24. Hoeveel uren per week (per instelling) behandelt U patiënten in de polikliniek?

☐ instelling nr.1 uren per week

☐ instelling nr.2 uren per week

Na vraag 24 verder naar vraag 46

Vragen voor fysiotherapeuten die als waarnemer/waarneemster werkzaam zijn

25. Sinds wanneer bent U in Uw huidige waarnemerschap (1-1-1987) werkzaam? (indien in meerdere praktijken werkzaam, per praktijk de startdatum opgeven)

praktijknr 1	begonnen in	jaar		maand
praktijknr 2	begonnen in	jaar		maand
praktijknr 3	begonnen in	jaar		maand

26. In welke praktijk(en) en op welk(e) praktijkadres(sen) neemt U op dit moment (1 januari 1987) waar en hoeveel dagdelen (een dagdeel is gelijk aan ééntiende deel van een volledige werkweek) per week bent U werkzaam op de verschillende praktijkadressen? (Alleen dagdelen die U gemiddeld per week besteedt aan therapeutische zorg aan particuliere- en ziekenfondspatiënten, alsmede aan de hierop betrekking hebbende administratie.

praktijknr 1				
praktijkadres	plaats	aant. dagd.	p. week...	
praktijkadres	plaats	aant. dagd.	p. week...	
praktijkadres	plaats	aant. dagd.	p. week...	
praktijknr 2				
praktijkadres	plaats	aant. dagd.	p. week...	
praktijkadres	plaats	aant. dagd.	p. week...	
praktijkadres	plaats	aant. dagd.	p. week...	
praktijknr 3				
praktijkadres	plaats	aant. dagd.	p. week...	
praktijkadres	plaats	aant. dagd.	p. week...	
praktijkadres	plaats	aant. dagd.	p. week...	

27. Waarom bent U in bovengenoemde praktijk(en) als waarnemer aangetrokken? (U kunt per praktijk meerdere mogelijkheden aankruisen)

praktijknr 1	praktijknr 2	praktijknr 3
☐ ziekte	☐ ziekte	☐ ziekte
☐ vakantie	☐ vakantie	☐ vakantie
☐ zwangerschap	☐ zwangerschap	☐ zwangerschap
☐ studie/nascholing	☐ studie/nascholing	☐ studie/nascholing
☐ anders, te weten	☐ anders, te weten	☐ anders, te weten
.....		
.....		

Na vraag 27 verder naar vraag 46

VRAGEN VOOR FYSIOTHERAPEUTEN WERKZAAM IN HET BUITENLAND

28. Op welk adres en in welke functie (d.w.z. eigen praktijk; loondienst van vrijgevestigde praktijk; werkzaam in instelling; stage; waarnemerschap e.d.) bent U op dit moment (1 januari 1987) werkzaam en sinds wanneer bent U in deze functie werkzaam?

begonnen in jaar maand

adres :

land :

functie:

indien van toepassing type instelling:

39. Is bij bovengenoemde functie sprake van een full-time of een part-time baan? (indien part-time aantal dagdelen invullen) (een dagdeel is ééntiende deel van een volledige werkweek)

☐ full-time

☐ aantal dagdelen

30. Wat zijn de belangrijkste redenen dat U naar het buitenland bent vertrokken?

.....
.....
.....

31. Beschouwt U Uw huidige werkzaamheden in het buitenland als min of meer permanent of streeft U binnen afzienbare tijd naar een functie als fysiotherapeut in Nederland?

☐ Binnen afzienbare tijd terug naar Nederland

☐ Min of meer permanente functie in buitenland

Na vraag 31 verder naar vraag 46

VRAGEN VOOR FYSIOTHERAPEUTEN DIE NIET IN DE GENOEMDE CATEGORIEËN KUNNEN WORDEN ONDERGEBRACHT (bijvoorbeeld werkzaam aan één van de opleidingsinstituten voor fysiotherapie, werkzaam bij de krijgsmacht, werkzaam voor sportvereniging, beleidsfuncties e.d.)

32. In welke functie(s) bent U op dit moment (1 januari 1987) werkzaam en sinds wanneer bent U in deze functie(s) werkzaam en in welke plaats(en) oefent U deze functie uit?

a. functie:

begonnen in: jaar maand

plaats:

indien van toepassing voor welke instelling bent U werkzaam

.....

b. functie:

begonnen in: jaar maand

plaats:

indien van toepassing voor welke instelling bent U werkzaam

.....

33. Hoeveel uren per week bent U in bovengenoemde functies werkzaam?

functie nr a uren per week

functie nr b uren per week

Na vraag 33 verder naar vraag 46

Vragen voor fysiotherapeuten die op 1 januari 1987 niet als fysiotherapeut werkzaam zijn

34. Wat zijn Uw werkzaamheden of bezigheden per 1 januari 1987?

- ☐ werkzaam in ander beroep, te weten als
- ☐ werkloos
- ☐ anders, te weten:

35. Indien U in een ander beroep werkzaam bent, sinds wanneer bent U daarin werkzaam?

. . . . jaar maand

36. Welke is de belangrijkste reden dat U niet als fysiotherapeut werkzaam bent?

- ☐ geen werk te vinden
- ☐ militaire dienst
- ☐ gezinsomstandigheden
- ☐ anders, te weten:

37. Bent U sinds Uw afstuderen ooit werkzaam geweest als fysiotherapeut en zo ja, in welke functie (bijvoorbeeld: eigen praktijk of maatschap; met een arbeidsovereenkomst of op notabasis in een vrijgevestigde praktijk; loondienst van een gezondheidscentrum; werkzaam in intramurale gezondheidszorg; waarnemer/waarneemster; werkzaam in buitenland).

☐ neen

☐ ja (gaarne functie, periode en plaats invullen)

functie:

periode: maand jaar tot maand jaar

plaats :

functie:

periode: maand jaar tot maand jaar

plaats :

38. Bent U op dit moment (1 januari 1987) op zoek naar een functie als fysiotherapeut?

☐ neen → verder naar vraag 39

☐ ja → verder naar vraag 42

39. Als eerste punt is het van belang te weten in welke mate U van plan bent geweest als fysiotherapeut werkzaam te zijn.

☐ fysiotherapeutenopleiding gevolgd zonder het expliciete doel als fysiotherapeut werkzaam te zijn

☐ wilde wel fysiotherapeut worden, maar heb geen serieuze plannen ondernomen bij het zoeken naar werk in deze sector

☐ wel plannen gehad om als fysiotherapeut werkzaam te zijn, doch niet gerealiseerd

40. Indien U wel plannen hebt gehad om als fysiotherapeut werkzaam te zijn, maar deze plannen niet hebt kunnen of willen realiseren, zoudt U dan willen aankruisen wat hiervan de voornaamste reden is geweest?

☐ kon geen baan vinden

☐ kon geen baan (als fysiotherapeut) vinden die met mijn voorkeur overeenkwam

☐ heb een andere aantrekkelijke functie gevonden

☐ mijn interesse in de fysiotherapie is verminderd

☐ wordt door functie van partner beperkt in de keuze van vestigingsplaats

☐ kon om gezondheidsredenen de plannen niet uitvoeren

☐ andere reden, te weten:

41. Hebt U sinds U afstuderen, naar een functie als fysiotherapeut gezocht en zo ja, gedurende welke maanden?

☐ actief gezocht van : tot → verder naar vraag 42

☐ minder actief gezocht van: tot → verder naar vraag 42

☐ neen, niet gezocht

In dit geval hoeft U de vragenlijst niet verder in te vullen.
Wilt U hem in de bijgevoegde antwoordenvolpoe retourneren?
Wij danken U voor Uw medewerking.

42. Indien u gezocht hebt of op dit moment nog steeds op zoek bent naar een andere functie als fysiotherapeut, naar welke functie hebt U dan gezocht of bent U op zoek? (U mag meerdere antwoordcategorieën aankruisen)

- ☐ eigen praktijk of maatschap
- ☐ met een arbeidsovereenkomst in een vrijgevestigde praktijk
- ☐ op notabasis in een vrijgevestigde praktijk
- ☐ in loondienst van een gezondheidscentrum
- ☐ functie in intramurale gezondheidszorg
- ☐ waarneming
- ☐ functie als fysiotherapeut in buitenland
- ☐ anders, te weten:
- ☐ geen voorkeur

43. Indien U op zoek bent (geweest) naar een functie als fysiotherapeut, op welke wijze zoekt U of heeft U gezocht? (U mag meerdere antwoordcategorieën aankruisen)

- ☐ via wachtlijst
- ☐ via waarneming
- ☐ stage
- ☐ het reageren op een advertentie
- ☐ rechtstreeks benaderen van een fysiotherapeut of instelling
- ☐ het plaatsen van een advertentie
- ☐ via familie, vrienden en kennissen
- ☐ anders, te weten:

44. Welke voorkeur heeft U (had U) met betrekking tot het aantal dagdelen (een dagdeel is gelijk aan ééntiende deel van een volledige werkweek) dat U als fysiotherapeut werkzaam wilt (wilde) zijn?

☐ minder dan 2 dagdelen	☐ 9-10 dagdelen
☐ 3-4 dagdelen	☐ meer dan 10 dagdelen
☐ 5-6 dagdelen	☐ geen voorkeur
☐ 7-8 dagdelen	

45. Heeft U bij het zoeken naar een (andere) functie als fysiotherapeut een bepaalde voorkeur ten aanzien van de provincie waarin U werkzaam wilt zijn?

☐ nee, geen voorkeur

☐ ja, te weten de provincie(s)
.....
.....

Hiermee is voor U de vragenlijst beëindigd.
Wilt U de vragenlijst in de bijgevoegde
antwoordenveloppe retourneren.
Wij danken U voor Uw medewerking

46. Op welke wijze heeft U Uw huidige baan gevonden?

- ☐ via een wachtlijst
- ☐ via een waarneming
- ☐ via een stage
- ☐ het reageren op een advertentie
- ☐ rechtstreeks benaderen van een fysiotherapeut of instelling
- ☐ het plaatsen van een advertentie
- ☐ via familie, vrienden en kennissen
- ☐ anders, te weten:

47. Bent U tussen het afstuderen en de startdatum van Uw huidige baan in een andere baan of functie als fysiotherapeut werkzaam geweest? (bijvoorbeeld: eigen praktijk; met een arbeidsovereenkomst of op notabasis in een vrijgevestigde praktijk; loondienst van een gezondheidscentrum, werkzaam in intramurale gezondheidszorg; waarnemer/waarneemster; werkzaam in buitenland)

- ☐ nee
- ☐ ja (gaarne de functie, periode, plaats en land invullen)

functie:

periode: maand jaar tot maand jaar

plaats :

land :

functie:

periode: maand jaar tot maand jaar

plaats :

land :

48. Beschouwt U Uw huidige werkzaamheden als een min of meer permanente functie of streeft U binnen afzienbare tijd naar een andere functie als fysiotherapeut?

- ☐ binnen afzienbare tijd iets anders —> verder naar vraag 49
- ☐ min of meer permanente functie

In dit geval hoeft U de vragenlijst niet verder in te vullen. Wilt U hem in de bijgevoegde antwoordenveloppe retourneren?
Wij danken U voor Uw medewerking.

49. In hoeverre bent U op dit moment (1 januari 1987) actief op zoek naar een andere functie als fysiotherapeut?

- ☐ actief aan het zoeken
- ☐ niet actief aan het zoeken en wel om de volgende reden

50. Indien U aan het zoeken bent naar een andere functie, naar welke functie gaat Uw voorkeur uit? (U mag meerdere antwoordcategorieën aankruisen)

- ☐ eigen praktijk of maatschap
- ☐ met een arbeidsovereenkomst in een vrijgevestigde praktijk
- ☐ notabasis in een vrijgevestigde praktijk
- ☐ in loondienst van een gezondheidscentrum
- ☐ functie in de intramurale gezondheidszorg
- ☐ waarneming
- ☐ functie als fysiotherapeut in het buitenland
- ☐ geen voorkeur
- ☐ anders, te weten:

51. Welke voorkeur heeft U met betrekking tot het aantal dagdelen (een dagdeel is gelijk aan ééntiende deel van een volledige werkweek) dat U als fysiotherapeut werkzaam wilt zijn?

☐ minder dan 2 dagdelen	☐ 9-10 dagdelen
☐ 3-4 dagdelen	☐ meer dan 10 dagdelen
☐ 5-6 dagdelen	☐ geen voorkeur
☐ 7-8 dagdelen	

52. Heeft U bij het zoeken naar een (andere) functie als fysiotherapeut een bepaalde voorkeur ten aanzien van de provincie waarin U werkzaam wilt zijn?

- ☐ nee, geen voorkeur
- ☐ ja, te weten de provincie(s)

Hiermee is de vragenlijst beëindigd.

Wilt U de vragenlijst in de bijgevoegde antwoordenvolpse retourneren.
Wij danken U voor Uw medewerking.